

ABONAMENTUL
Pe un an 24 Cor.
Pe jum. an 12
Pe 1 lună 2

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Dușmanul neamului românesc.

Dușmanul cel mai înverșunat al neamu-
lui românesc este — *rachiul*. El face ca
ân de an nașterile să scadă; el e pricina
morții atâtor copii nevinovați; din pricina
lui feciorii vânjoși ajung tot mai rari, încât
se împuținează numărul celor în stare să
poarte arma; rachiul e pricina bătăilor sân-
geroase între frați, a tăciunăriilor tot mai
dese, — căci cele mai multe blăstămății și
fărădelegi românul le face »când îi este plin
capul«, — în beție.

Cârcima e tinda temniței și a iadului.

Ea face din omul pacinic fiară selbatică,
din bogat sărac, din sărac pușcăriaș.

În măsura în care se sporesc birturile,
sporesc păcatele și slăbiciunile. Pe unde s'a
întins beția, vai și amar..

Iar dacă strică beția pe nenorocitul de
român ca om, tot așa ne prăpădește ca
neam: la orice fel de alegere cei slabi —
și sunt mulți de aceștia — se duc, ca turma,
unde se dă băutura. Pentru otrava jido-
vească își vinde sufletul, lovește în frate, își
vinde neamul... Nu poate fi ceva mai trist
și mai înjositor decât să vezi șirul mare de
căruțe pline cu alegători români beți, duși
de notari să dea votul pentru a li se pune
jug pe grumaji!

Cine va ști să înfrâneze această patimă
printre români, vrednic ar fi să i-se pome-
nească numele în rugăciuni.

În România s'a aflat acest om al lui
Dumnezeu. El e ministrul visteriei țării, dl
Emil Costinescu.

Zilele trecute, când fruntașii țării s'au a-
dunat să-și dea părerea asupra proiectului
de lege, prin care dl Ioan Brătianu, minis-
trul afacerilor dinlăuntru tinde să dea țā-
ranilor pământ de arat și pășune, și la adă-
post să-i pună de toate jignirile și jafurile,
dl Costinescu a înfățișat proiectul de lege,
care are ca țintă să aducă între români bu-
nul cumpăt și început să facă unei vieți
noui.

D'aci încolo se pune monopol pe băuturi:
le va vinde statul (țara), iar nu ca la noi,
unde băuturile sunt cele mai cumplite otră-
vuri. Chiar dacă se va mai bea dar, se va
da băutura mai bună și cu preț mai scăzut.
Nu se vor mai putea face înșelătorii.

Dreptul de cârcimărit de asemeni îl va
da și lua comitetul comunal. Îl va da oame-
nilor de cinste, iar nu oricărui venetic, ca
pela noi.

Cârcimile se vor împuține. Într'un sat cu
150 numere nu va putea să fie mai mult
decât o cârcimă. Unde-s familii mai puține,
se va putea înființa cârcimă numai dacă
nu-i în apropiere de 5 kilometri alt sat cu
cârcimă. Tot așa, se vor lua măsuri de a
se împuține birturile și la orașe.

Este apoi oprit a se da beutura pe da-
torie sau pe mărfuri (porumb, grâu, fasole
și altele).

Cârcimarii nu vor putea face împrumu-
turi de bani, cu sau chiar fără dobândă.

Cârcimile vor fi deschise în zilele de
lucru, și se închid seara la orele 8. Du-
minică și sărbătorile ele vor fi în-
chise până la orele 11 a. m.

Sunt oprite jocurile de cărți sau alte jo-
curi de noroc.

Nu se va putea vinde vr'o beutura co-
piilor mai tineri de 16 ani, și nici oameni-
lor beți.

Legea pedepsește apoi deadreptul beția.
Astfel, — oricine fiind beat se va gălcevi,
se va deda la neorânduie, sau va cădea
în drum, se va pedepsi cu o amendă dela
2 la 20 lei; a doua oară, în cursul aceluiaș
an, se va adăuga la amendă 48 ore de în-
chisoare, a treia oară 3 zile de închisoare.

După aceasta a treia cădere în păcat se
va scrie numele condamnatului pe o listă
a bețivilor, cărora nu li-se va putea vinde
de nici o cârcimă vr'o beutura.

Legea aceasta, nu ne îndoim, va face ca
în viața fraților noștri din România să în-
ceapă o epocă nouă.

Însăși foile ungurești sunt silite să se
închine în fața ministrului român, care are
atâta grije pentru popor. Astfel »Budapesti
Hirlap« (dela 9 Noembrie) dând cuprinsul
planului de lege, laudă stăruințele domnului
Emil Costinescu, numindu-le bune, frumoase
și folositoare...

Oare când se va găsi și la noi un mi-
nistru care să îndrăznească a deschide
lupta împotriva dușmanului celui mai cum-
plit al poporului: încontra otrăvii birturilor?
Când se va hotărî cel puțin atâta, ca pe
vremea sfinteii slujbi bisericești, și peste tot
în sărbători, birturile să fie închise, ceace,
în urma stăruinții fruntașilor români s'a ho-
tărît în adunarea comitatului Aradului?!

FOIȚA ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

Limir-Impărat.

Poveste de Ioan Slavici.

A fost ce-a fost... a fost odată, o văduvă, care
avea o fată, Lia, și văduva era săracă de nu mai
știa cum să-și înoade sdrențele, iar Lia, fata ei,
se făcuse harnică de creșteau flori pe unde-i
călcă piciorul și da muguri lemnul uscat, când
ea punea mâna pe el.

Diminețile, când se deșteptă din som, văduva
suspina din greu, căci nopțile o visă totdeanuna
pe fata ei voioasă și fericită, încunjurată de bo-
gății și gătită ca o împărăteasă și grea măhnire
o cuprindea, când o vedea săracă și îmbrăcată
în vestminte făcute din căpătate, dar peste puțin
fața mamei iar se înveseliă, căci Lia era și în
sărăcia ei tot voioasă și fericită par'car fi încun-
jurată de bogății și gătită, cum o visase, ca o
împărăteasă.

Sculată în crepatul zorilor de zi, Lia se furișă
tipil din coliba săracăcioasă, ca să nu turbure
nici măcar prin răsuflarea ei somnul mamei sale,
și începea să măture preajma casei, să curețe
cotețele celor trei găini, pe cari le aveau, să-și
adune porumbeii și să facă rânduială puind fie-
care lucru la îndemână dupăcum cere rostul lui.
Și cum mătura și făcea rânduială, Lia nu înce-
pea dela pragul colibii, ci dela cel mai depărtat
colț al curții și mână gunoiul spre ușa de în-
trare, ca să nu rămăie nici un unghiu nescotocit
și necurățit. Când se sculă, văduva stetea mai
bucuroasă afară decât în casă, și Lia ridică gun-

iul din prag, îl ducea la locul lui, apoi intră, ca
să dereticească prin colibă cântând voioasă, și
oglină luminoasă se făceau toate sub mâna ei,
încât, împărat de ai fi fost, și-ai fi părăsit pala-
tele, ca să stai în coliba văduvei.

Iară când Lia ieșea din colibă, curtea era plină
de flori răsărite pe urmele pașilor ei, care toate
se clătinau plecându-se spre dânsa, dar îi ziceau
întristate: Bună ești, frumoasă ești, harnică ești,
dulce ești la fire și totuș mult mai ai să umbli
și să alergi, căci urzitul tău e dus pe altă lume,
de 9 ani acum în pământ.

Așa azi, așa mâine, multe zile de a rândul tot
așa, pânăce Lia n'a fost cuprinsă de un nespus
dor de ducă.

»Am să plec, mamă, în lume, că nu mă mai
rabdă pământul și mă duce dorul, — zise ea. —
Sunt acum fată mare și eu și mi-se cuvine să
îmi caut rostul în lume«.

Văduva suspină, căci atâta copil avea și ea și
mult îi era dragă fata, dar mamă era, ca ori și
care mamă norocul copilului său îl visă, iar no-
rocul în lumea largă se găsește.

»Mergi, — îi zise dar — copila mea, și nici
spine, nici buruiană în cale să nu-ți găsești«.

Lia frământă aluat din făină neagră și-și făcu
o azimă de drum, apoi porni în cale lungă —
nu cu opinci de oțel și curele de vițel ca Făt-
frumosul din poveste, ci desculță ca o fată să-
racă, și se duse zi de vară până în seară, peste
vâi și dealuri cum o ducea potecuța, pe care mai
umblaseră și alții.

Cum se ducea așa, lată că dă peste o turmă
de oi, care pășteau păzită de dulăi în vreme ce
păcurarii dormeau la umbra de mărcini.

Liei i-se făcu milă de ea, căci dulăii erau toți
schiopi de toate patru picioarele, iară oile, săr-
mane, toate erau pline de scăieți de se făcuse
pâslă bătucită lâna de pe ele.

»Oțelilor, dragelor, — le zise Lia — la veniți
la mama, ca să vă curețe«.

Oile alergară din toate părțile și se adunară
împrejurul ei ca bobocii plouați împrejurul
cloșcii, iară ea se puse pe muncă grea și lungă,
ca să le scoată scăieții din lâna, unul câte unul,
încet și cu băgare de seamă, cu degete subțiri
și măiestre, ca nici pelcuța să nu le doară, nici
firele subțiri să nu se rumpă.

Mult a stat așa și le-a tot curățit și iar le-a
curățit de s'au adunat vravuri mari scăieții și la
dreapta, și la stânga ei, dar nu s'a lăsat până
ce nu le-a văzut toate curate și cu lâna moale și
creață par'car fi trecută prin darac.

»Câți scăieți ai scos, atâtea zile să ai, — îi
ziseră oile ușurate, — și ori-și-cât de lung și-ar
fi drumul, buruiană în cale să nu-ți găsești«, —
mai ziseră și ele, par'car fi știut vorba mamei.

»Dară voi, cânilor, dragilor, de ce schiopătați
fiecare de câte toate patru picioarele«, — îi întrebă
ea acum pe dulăi.

»Pentru că suntem desculți ca tine, iar nu în-
călțați ca oile, — răspuseră ei — și sunt mulți
spini și multe mărcinile, prin care avem să
alergăm«.

Lia iar se puse pe muncă lungă și grea, ca
să le scoată spinii din tălpi, tot unul câte unul,
tot încet și cu băgare de seamă, tot cu degete
subțiri și măiestre, ca nici să nu simtă când îi
scoate.

Cumplită a fost răscoala din primăvară a țaranilor din România... Pe urma ei, așa vedem însă, naște o nouă viață, căci fruntașii țării fac legi menite să schimbe fața lucrurilor din trecut și îndrumare dau spre avânturi, la cari privim cu frățească dragoste.

Scene tumultuoase în camera austriacă. În camera austriacă ieri s'au petrecut niște scene extraordinar de tumultuoase. Când ministrul președinte Beck a cetit autograful împărațesc cuprinzând numirea noilor ministri Prasek și Peschka, partidul radical cehesc și socialiștii au huiduit pe acești ministri. Strigăte de: Pfui! Abzug! etc. au împiedecat multă vreme pe ministru-președinte de a ceti autografele.

Socialistul ceh Nemeș a protestat împotriva lui Prasek, care-i un cunoscut agrarian și vrăjmaș al muncitorilor industriali. Propune ca parlamentul să deschidă discuția asupra declarațiilor guvernului. Majoritatea compusă din creștin-sociali, germani, naționaliști, poloni și cehi agrarieni și naționaliști, au respins această propunere. Contra guvernului au votat numai socialiștii și cehii radicali.

Votarea asta este importantă pentru că ea a desvilit noua grupare a partidelor în jurul guvernului.

Compromisul a fost discutat și — firește — adoptat de partidul constituțional. Guvernul dorește să-l puie în discuție încă săptămâna asta. În situația de azi însă, aceasta depinde nu de el, ci de opoziție și mai ales de croați.

Criza croată. Banul Croației Rakodczay Sándor se află de câteva zile în Budapesta. El a avut mai multe consfătuiri cu primul-ministru Wekerle și cu ceilalți miniștri în chestia crizei croate. În fața înaltei obstrucții a deputaților croați, guvernul a căutat să între în tratative cu șefii croaților. Supilo a refuzat însă propunerile guvernului ca ne-

satisfăcătoare și lupta croaților împotriva guvernului va continua cu aceeași îndârjire ca până acuma.

O întimpinare.

Dela un distins frate și patriot din Craiova (România), primim următoarea scrisoare, pe care în interesul luminei și adevărului o publicăm întocmai:

»Am cetit cu toată atențiunea primul articol al gazetei Dv. dela 27 Oct. 1907 intitulat »*Talpa țării*« și ca unul care m'am ocupat indeosebi de chestiune, îmi iau libertatea a vă adresa câteva rânduri.

»Am avut onoarea a cunoaște aici pe dl Sever Bocu, unul dintre distinșii Dv. redactori și am avut destule convorbiri cu Dsa pentru a-mi cunoaște ideile mele în chestiunea naționalismului nostru și au aceea chestiunii țărănești. Dsa mă scutește de a mă face cunoscut Dv.

»În ultimele și îngrozitoare răscoale țărănești pädenii mei (dela moșia mea Padea) s'au purtat îngerește, nu numai că n'au atins un pai din proprietatea mea, dar încă au apărat-o de năvălirea altora, cari nu mă cunoșteau și voiau să mă sărăcească, ca pe toți vecinii mei.

»Am mulțumit cum am putut oamenilor, însă aș dori să fac și ceva folositor și durabil pentru dânșii.

»Ziarul Dv. se arată entuziast de reforma dlui Brătianu. Eu cred că nici dl Brătianu nu este încântat de reforma dsale, pentru că o atare reformă nu se poate face într'o zi și nici cu propriile mijloace ale unui minister.

»Dl Brătianu a făcut o enormă greșală, în loc de a reuni o comisiune ca la 1848 compusă din proprietari și țărani, a reunit una compusă din oameni mai dispuși a fi agreabili dlui Brătianu decât a face ceva real pentru țaranul nostru.

»În toate expunerile de motive se repetă fraza: »Având în vedere abuzurile proprietarilor și arendașilor...« ceace înseamnă că guvernul în mod inconștient deschide lupta între frați, după cum făcea preotul Neagu în comisiunea dela 1848, care în loc să caute a vindeca durerea țaranului, căuta să i o sgândere.

»Eu, dle director, socotesc că răscoalale țărănești n'au pornit din ura țaranului pentru proprietar, căci pentru țaran dela 1848 încoace n'a existat pe lângă zapciu decât proprietarul, care a împărțit cu el și binele și răul. Răscoalale au pornit din setea țaranului de pământ și nici o reformă care nu i-ar da pământ, nu poate să-l

mulțumească. Reforma actuală nu face nici mulțumirea țaranului și atinge grav dreptul sfânt al proprietății fără de care nu poate exista nici individul, nici statul.

»Găsesc, dle director, că faceți rău încurajând o reformă, care duce la distrugerea proprietății și la neunire între frați.

»Sfântă este proprietatea, sfântă munca omului, guvernul trebuie să le pue în armonie, nu să ridice pe una încontra alteia.

»Cu rugăminte de a publica, vă strâng mâna cu simpatie.

N. N. Popp,
fost deputat al colegiului
țărănesc din Dolj.

Cunoaștem sentimentele bune naționale ale dlui N. N. Popp (precum și ale veneratului său părinte); de asemeni și poziția distinsă ce d-sa are în partidul conservator. Cât despre solicitudinea ce o are pentru țărani, ea s'a dovedit cu prilejul tristelor și infiorătoarelor rescoale de astă primăvară. Ii face cinste că tratează așa de bine cu țărani de pe moșia d-sale.

Dacă ne bucurăm de asta și de dorința pe care dl Popp o manifestă să facă încă și mai mult pentru țărani în viitor, — cum să nu ne bucurăm și de hotărârea ce o are dl ministru Brătianu, care țintește fericirea tuturor țaranilor?!

Că va fi având lacune proiectul dlui Brătianu, se poate. Nu ni-se cuvine însă nouă să criticăm, ci avem toată încrederea în înțelepciunea pe d'oparte a comisiei parlamentare, în care sunt somitățile ambelor partide din România, pe de altă parte în corpurile legiuitoare, unde iarăș sunt reprezentanții de samă atât ai partidului liberal cât și ai celui conservator, mari proprietari și țărani, jurisconșulți, comercianți etc. Din sfatul atâtor bărbați eminenți ai țării, nădăjduim să iasă o lege care să ocrotească d'opotriva atât sfințenia proprietății, cât și a muncii.

Când se frământă și se interesează de chestie toți cei cu minte luminată și inimă caldă (dovadă și scrisoarea de mai sus), avem încredere deplină că lucru bun vom avea de a înregistra. La tot cazul nu criticile noastre, ci dragostea ce o avem pentru frații de dincolo poate să-i îndemne la cât mai desăvârșita lor operă.

»Câți spini ai scos, atâți ani să numeri în viața ta, — îi ziseră câinii, — și ori-și-cât de lung ți-ar fi drumul peste spini în cale să nu dai!».

Lia plecă mai departe ușurată, căci ușurat se simte omul care le-a făcut altora vre-o ușurare, și-și urmă drumul pe potecuța cea netedă și curată de era mare mulțumire să calci cu piciorul gol pe ea.

Nu trecu însă mult, și dânsa iar se oprî.

În drumul ei se zbătea în arșița soarelui o biată de rimuliță, subțirică, străvezie și plăpândă. Ar fi vrut sârmana de ea să între în pământ, dar prea era bătătorit locul pe potecă, s'ar fi târft mai departe, dar i-se sleiseră puterile, și rău o ardeau razele fierbinți ale soarelui, care usucă și seacă viața.

Liei i-se făcu milă de ea, o luă frumoșel și, dând cu ochii de mușuroi, scurmă puțin pământul din el, o puse în scurmătură și-o acoperî.

»Scurtă să-ți fie și netedă calea, căci mare bine mi-ai făcut, — grăi rîma, — și să-ți aduci aminte de mine când te vei afla în mare strămoare».

Plecând înainte, Lia văzu în zarea depărtării o pădure, dar cum mergea, pădurea venea, par'că, și ea și se apropia, încât ai fi crezut, că aleargă — curat ca în poveste.

Nu făcu însă Lia decât puțin drum când dete peste o cârțiță, care orbită, sârmana, de lumina

zilei, umblă buimacă și desnădăjduită, că nu mai poate să-și găsească mușuroiul, în care o așteptau pușorii flămânzi.

I-se făcu Liei milă și de ea, o luă în poală și o duse la mușuroiul, în care pusese rîma.

»Bine cu bine să ți-se răsplătească, — îi zise cârțița, — căci mare bine mi-ai făcut și în greu drum ai plecat. Să știi însă, că din drum n'ai să te abați și unde ți-se va sfârși poteca, acolo să te oprești.

Lia își urmă drumul încă mai ușurată, și haide! pe potecă înainte tot mai aproape de pădurea deasă și plină de buruiănă mare și de mărăcini înțesați.

Fiindcă în lumea aceasta drumurile toate se infundă, pe înserate, când Lia a ajuns la putere, s'a infundat și poteca cea netedă și curată. Lia s'a oprit dar și, ne mai știind încotro să apuce, s'a așezat pe iarba verde și moale, s'a lăsat în paza duhurilor curate și, obosită, cum eră, de drum, a adormit deodată cu asfințirea soarelui.

Dimineața, în revărsatul zorilor, când s'a pomenit din somn, ochii ei s'au oprit asupra unei poteci netede și curate, care șerpuiă prin pădure, printre burueni și mărăcini.

Cârțița luase înțelegere cu rîma, și peste noapte se adunaseră toate cârțițele, ca să taie rădăcinile mărăcinilor, toate rîmele, ca să taie rădăcinile buruienilor și să afeneze pământul în calea

Liei, iar oile l-au bătucit cu unghiile lor cele tari și câinii l-au netezit cu tălpile lor cele moi, încât eră o mare mulțumire să calci pe el.

Lia își urmă dar drumul sprintenă și voioasă până în prânzul cel mic, până în cel mare și până în amurgul serii, când iar i-se sfârși poteca și dânsa iar se oprî, iar se așeză pe iarba verde și moale și iar adormî sub paza duhurilor curate.

Când se pomenî a doua zi, ochii ei se oprî asupra florilor, care crescuseră pe urma ei și se plecau, ca de obicei, spre ea și-i ziceau mai înviorate: »Bună ești, frumoasă ești, harnică ești, dulce la fire și miloasă ești, dar tot mai ai să umbli și să alergi, ca să ajungi, unde nimeni nu te așteaptă».

Iar în partea cealaltă se urma poteca netedă și curată printre spini și mărăcini par'c'ar fi voit să zică »vino, fată, și mă calcă».

A doua zi ca cea dintâiu, iar a treia zi pe înșerate poteca s'a sfârșit la o dărăpănătură de colibă pustie și părăsită în mijlocul pădurii, s'o vezi și să nu te mai uiți la ea.

Lia cu toate acestea intră, căci acolo avea să se oprească, unde i-se infunda drumul.

Să vezi cu ochii și să nu crezi cu gândul ceace era în colibă.

Era par'că vântoasele au stat în ea și și-au făcut toate toanele într'însa: toate colțurile pline

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás maeștru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

Polónyi părăsește partidul kossuthist.

Pe culoarele camerei ieri s'a petrecut următoarea scenă:

Fostul ministru Polónyi purtă cuvântul într'un grup de deputați, căutând să-i atâțe să nu voteze compromisul austro-ungar. Deputatul Hoitsy îl atacă în mod violent.

— *Atunci am să apelez la națiune!* — răspunde Polónyi.

— Bine, cel puțin vom lupta pe fața zise Hoitsy.

Discuția se isprăvi cu o senzațională declarație dată de Polónyi.

— *Te rog să iei la cunoștință că mâneies din partid!*

Tot așa mai mulți deputați și-au anunțat ieșirea din partid. **Farkasházy** a ieșit zilele trecute, ieri a mai ieșit **Wesselényi Ferencz**. În scrisoarea ce o adresează ministrului Kossuth el îi spune că nu se solidarizează cu partidul kossuthist, care impune membrilor săi să voteze compromisul.

Va mai ieși încă **Urmánczy Nándor**, deputatul Reghinului-săsesc.

Gaal Gaszton și-a dat demisia din deputație, vrând să se supue unei noi alegeri în cercul său Lengyeltót. Dar va avea un contracandidat pe jidanul **Eötvös Leo**, gazetar, care își va pune candidatura cu program radical-kossuthist.

Deputatul Aradului, **Müller Károly** a declarat de-asemenea că nu va vota compromisul.

Totuși ieșirile acestea nici în privința cantității nici în privința calității nu fac guvernului nici o grije. El a știut să se îngrijască de cu vreme ca deputații aceștia să nu-i fie primejdioși. Acuma înțelegem pentru ce guvernul a pus la alegerile generale candidați capetele cele mai seci din toată țara. El s'a îngrijit ca numai nulele să fie alese, guvernul știe că ori și câte nule de aceste ar ieși din partid, și s'ar adună împotriva sa, totdeauna va lipsi acela care punându-se în fruntea lor să le dea o valoare. Căci oricâte nule îngrămădești la un loc valoarea lor tot nu va crește!

Din năcazurile poporului.

Călătorind prin comuna Ignești mi-s'au povestit următoarele, pe cari voiesc să le știe și cetitorii acestui ziar. Igneștenii trezându-se la văzul flacărei naționale au fost și sunt oameni la locul lor.

La alegerea de deputat au votat, toți cu birău cu tot, cu dr. I. Suci. Iar acum la alegerile congregaționale cu excepțiunea birăului și a unui om sărac, care a căpătat lemne de casă dela domnie, cu toții au votat lista noastră.

Pentru acest fapt sunt prigonii din partea administrației precum și din partea slujbașilor dela domnie.

Iată exemplul. Ieri a trimis notarul Curta (român?) pe scriitorul Velits condus de armaș (vai și amar, săracie de Prăjești) în suita alor doi jandarmi, ca să scoată porție. Toată ziua umbla pe ulițe dincoace încolo armașul-unealtă strigând ca să meargă oamenii cu porția.

Era poruncă anume ca tot până la un finic să plătească, la din contră (Pahod na Sibir) haine și vite.

Sara au fost strinși la birău la poartă 14 oameni cu vite; altul boi, altul vacă, ba dacă bărbatul a fost dus de acasă, femeia după ce a lăsat copilași plângând în vatră a trebuit să lege vaca și să aștepte la poartă.

Mergând părintele Draia și văzând comedia, a început a-i scoate din robie, pentru bărbat dând bani, pentru femeie, sau plătind sau stând bun până vine bărbatul dela lucru și va plăti; și astfel a înduplecat pe negrețele supuse poruncei de sus, pe care o executau ala mașinarie de orologiu, căci doar des — se zice — repetau: »Învățăm noi pe igneșteni să țină cu Suci!» le arătăm noi, care poruncă e mai mare a noastră sau a cui?«

Oamenii însă înzadar să rugau fiind seară la 9 ore ca să-i lase până ce i-a succes părintelui, astfel că nu au dus altceva decât una mie coroane.

Cred că acest lucru i-a deșteptat și mai mult pe frații igneșteni. E acolo doar o turmă și un păstor.

Sunt bieții incunjuțați de domnie, la tot pasul în pădure șumar dar, nu se dau. Văd ei că cel ce ieri sau alaltăieri îi strângea mâna cerând vot, azi îi scoate bou și vaca din grajd.

Darea acolo e grea de tot, bunăoară: pentru 4 holde 110 coroane și mai mult dacă el nu ar lucra pământul ci l-ar da pe arândă ar căpăta 80 coroane pe an.

M'am mirat apoi cum se susțin, pentru că pășune la vite nu au, căci li-au luat-o — zic ei — cămăreștii, sub pretext că pun pădure, astfel ei sunt siliți să cumpere dela domnie, care nu le-o dă, numai dacă o plătesc dublu. — Ține minte numai poporul!

Raportor.

După alegeri.

Dela Gașa. E de știut, că cercul Agriș se compune din 4 comune curat românești și așa nici prin gând n'ar trebui să-i treacă, care nu-i român adevărat, ca să candideze în cercul nostru. Dar așa se vede, că stăpânirea ne cunoaște slăbiciunile noastre mai bine decât noi. În ziua alegerii, alegătorii noștri din comuna Gașa, fiind noi bine organizați — ne am strâns cu toții înaintea școlii învăț. Groșorean și după ce am dat samă de fiecare alegător, — că uitai a spune, că noi așa suntem rânduiți de învățătorii și preoții noștri, că în toată ulița e pus unul care are să ducă țidule la alegători după ulița aceea și să stea de el ca de bunășama să vină la alegere, iar dimineața are să raporteze, că dacă nu vine, ce e cauza? — așa după ce s'a isprăvit raportul ne-am pus toți pe trăsuri vr'o 14 la număr. Când le vedeam așa înșirate la drum încărcate bine de oameni ne creștea inima de bucurie căci izbânda era asigurată. — Trecând prin Mășca vedem pe inv. Muntean, că umblă și el ca să adune pe ai lui și ne spune și el volos, căți vor merge, nu va fi contra noastră nici unul. Așa a și fost, că au fost 25 și toți au votat cu lista curat românească, afară de birăul, care a votat cam încălcit. — Preotul din Mășca n'a vrut să lucreze nici pe stânga nici pe dreapta, să-l odihnească Dumnezeu în pace, că bine a fost așa!

Ajungând în comuna Măderat, aici vedem, că

de păiengeniu îngreunat de prav și de gunoai adunate din șapte țări, era pe jos și pe pereți, — să știi și să nu mai spui nimănui — ce era și cum.

Lia se puse pe muncă lungă și grea, ca să deticească și să curățe, să adune gunoiul și să-l care și să-și facă cuibul tot atât de curat ca pe iarba verde și moale, și în vreme ce ea lucra, poteca pe care venise, se umpluse de flori, care cântau voioase'n adierea vântului de seară.

După ce s'a înnoptat bine, deodată s'a pornit afară un viscol par'că veniau vântoasele — și nu alta și răsunau prin văzduh sbierete și țipete de te treceau florii.

Cuprinsă de spaimă, Lia nu mai știa ce să facă și unde să se ascundă, unde să-și găsească adăpost. Ea sări iute pe vatră și se furișă'n cuptorul, pe care-l curățise de cenușă, când deodată lelele, nebunele, deteră năvală val virtej unele peste altele, care pe ușă, care pe fereastră, care prin crepăturile din pereți, căci se străcoară ele și prin urechea acului.

Și erau, Neică, frumoase toate, care de care mai subțirică și mai ușoară și mai sprintenă și mai sburdalnică, și gătițe toate în haine țesute ca păiengeniușul, încât ochii Liei se deschiseră

mari și rămaseră înțepenii în țifinele lor, că nu se mai săturau să vadă și să se uite cu jind de femeie jignită.

»Ce e aici!? ce a fost? — ce are să fie!? — grai cea mai mare dintre ele, înspăimântată de curățenia, pe care o vedeă împrejurul ei. — Aici a fost, ori e cineva... Simt, par'că, miros de ființă străină.

Inima Liei făcea pitiș, căci vai era și de sufletul, și de trupșorul ei, dacă lelele, nebunele, care o răpiseră, îi și dedeau de urmă.

»Nu-i! — nu-i! nu-i! — strigară însă toate din toate părțile. — Nu poate să fie! — Am dat roată împrejur și nicăiri iarba nu-i călcată și nici fir de păr, nici zdreanță de haină, nici urme de sânge țlșnit n'am găsit pe spini și pe mărăcini, iar prin văzduh numai noi putem să străbatem.

Văzuseră ele pârta de flori pe unde călcase piciorul Liei, dar nu puteă chiar nici în basm să le treacă prin minte gândul, că florile vii sunt urmă de față cu inimă curată; se potoliră dar, se prinseră în horă și începură să joace lin, bătând cu piciorul în pământ și cântând cu glas adimenitor:

»Ieși, Limir, ieși Limir împărat, ieși să bem și să mâncăm! — Ieși, Limir, să ne veselim! Ieși, ieși, ieși, Limir împărat.

Și atât de lin jucau și atât de ademenitor cântau, încât Liei îi venia să iasă din cuptor și să se prindă 'n horă cu ele. N'a mai făcut-o însă și asta, căci de-odată pământul se deschise și în deschizătură se ivi ridicându-se încetul cu încetul un tinăr și trupeș, și chipeș, să-l vezi și să știi, că l-ai văzut, Limir el însuși.

Limir acesta eră — nu un făt frumos ca toți feți frumoșii de prin povești, vre-un fecior de împărat, care umblă razna prin lume și încurcă mințile zinelor și ale fetelor de împărat, ci împărat adevărat, el însuși împărat, care aveă și împărăție întinsă, și oșiri nenumărate, și palaturi strălucite, și slujitori credincioși, toate câte se cer pentru o stăpânire mare și puternică. Toate le aveă, ba mai eră și blând, și drept, și milos, și dornic, cum unui împărat i-se cuvine să fie, dar aveă și un păcat: prea se credea, prea se scotia mai și mai decât toți, prea eră doritor de a ieși din lume și prea nemulțumit, că nu poate să iașă, și, văzându-i slăbiciunea aceasta, lelele s'au făcut stăpân pe el și-l adimeniau și furau cu momeli, ca să-și petreacă nopțile veselindu-se în felul lor cu dânsul.

Și cum ieșiă Limir împărat din pământ, ieșiă dimpreună cu el și palatul lui cel strălucit, încât lelele, nebunele, se pomeniră într'o sală întinsă

Înainte de de-
jun, dacă beai
un jumătate de
poc al de apă
amară o o o

Igmândi

alui **Schmidthauer,**

stomacul neregulat îl aduce în ordine în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comande se pot face la **Schmidthauer Lajos**, farmacist în Komarom. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai

bună și prăvălie de coloniale.

Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se

confunde cu ită apă amară.

nicl aceștia nu se lasă la gâșeni. În cale ne ies învățătorii amândoi cu vr'o 20 alegători pe cari li expediază cu trăsura și ne spunea, că toți i-au promis să voteze cu lista curat națională.

Și să fie zis spre lauda lor, că s'a ținut de vorbă. Preoții și aici n'au prea desvoltat așa muncă mare, bagsamă au cugetat, că e mai ușor a șede cu pipa în dinți decât a învăța pe un prost, — că prostu i sfredelul dracului, după cum zice unul din domni preoți. După ce ne-au ajuns trăsurile din Măscă și cu măderătania laolaltă eram peste 20 de trăsuri încărcate de alegători. Așa mergând pe sub vilele agrișenilor, aceia stăteau și se mirau întrebându ne, că unde mergem așa cu grămada; iar noi ne miram de prostia lor, că ei nici măcar aceea nu știu că ce se întâmplă azi în satul lor. Ne întrebau că noi n'am avut de lucru de mergem a bolânda pe sate? Iar noi gâșenii le răspundeam, că e mai scumpă cauza pentru care luptăm azi, decât orișice lucru din câmp ori din deal, — ei râdeau de noi — și nu voiam să credem, că ei sunt așa de înapoiți să nu priceapă cauza pentru care ne luptăm.

După ce ne-am dat în vorbă cu ei, le-am spus că ce bine ar fi pentru noi paorii, dacă la comitat n'am alege notar, care e supus la toți, ci tot oameni, cari nu-s în slujbe și care nu-i frică să zică nu, când e vorba de a vota nouă sarcină pe umerii poporului, când le spuneam de acestea, ei ziceau, că lor nu le spune nimeni așa ci ca să voteze pe domnu notarăș, că el le poate mai mult ajuta decât ori-și-cine.

Așa au și făcut agrișenii, pe lângă toate că vedeau cum ne învățăm noi ca să nu se întâmple vre-o blăstămăție, că suntem mâncați de ele, ei totuși au votat toți cu lista oficioasă a domnilor — nici chiar preoții și învățătorii lor cu lista curată — n'au vrut nici să se despartă de iubitul lor notarăș, numai proprietarul I. Frățilă a votat cu lista curat națională. Ba ziceau unii dintre ei, că e mai mult notarășu lor decât șubașul I. Mihuț.

Dacă conducătorii și cei cari se țin învățați judecă așa, atunci ce să zicem de cei săraci și proști?

În localul de alegere n'am putut vedea pe preoții din Agriș numai până ce au votat. La vot, așa credem noi, au venit nu ca să ajute cauzei românești, ci ca nu cumva fără voturile lor să cadă iubitul lor notarăș, căci dacă era altcum, apoi aduceau cu ei barem vre-o 5 alegători.

Părintele Motorca a fost toată ziua la baia de var, că doar e mai întâiu aceea decât chiar și sfânta slujbă. Dar să nu uităm, că părintele vrea să arândeze drumul pentru a căra peatră pe el și așa trebuie ca să pregătească calea după acuma. Ai uitat părinte cum te sfârticai când

și împodobită tot cu aur și cu petre scumpe, în mătăsuri și în catifele, iar acolo, unde sta Lia pițită, iar un dulap de cristal, din care vezi fără ca să fii văzută, iar la o parte eră întinsă și încărcată de toate bunătățile masa cea mare, pe care ardeau lumânări de-ți luau vederea.

»Care va să zică — de asta vă eră vouă!? — grai Lia în ciudită. — De asta vă ardea! — Aici vă ducea gândul!« (Va urma.)

POEZII POPORALE.

În cel vârvuț de oșcină
Este-o cruce de cetină.
Pe din jos de cetinea
Este-o mândră floricea.
»Du-te mândruț și o ia
Uită de dragostea mea!«
C'amu-i vremea de duoi ai,
De când la inimă 'mi stai.
Num'on an de ar mai trece
Nimic nu ne despărțește.
Nici mă-ta, nici tată-tă
Nici vlădicu din Ghisou (Ghisău)
Nici mă-ta, nici ai tăi frați,
Nici Vlădicu din oraș.
De-o țineă giulișu lung
De-acea ne-om iubi mai mult;
De-o țineă giulișu mare
De-acea ne-om iubi mai tare.

te-am ales pe d-ta membru? Atunci nu ți a fost rușine de noi, ne-ai chemat în casă, ai stat toată ziua între noi. Acuma însă n'a fost vorba de d-ta, n'ai avut lipsă de noi și așa nu s'a plătit să stai între noi. Căci d-voastră și cu d-voastră și alții mulți dintre conducători numai atunci vă îngurliuți pe lângă noi când aveți lipsă de noi, dupăcum scria mai într'unul din nr-ii »Tribuna«, d-na Silvia Vidu, s'o trăiască D-zeu, că tare mare drept are. Astăzi nu mai este păstor, care să asculte de cuvintele lui Hristos: »Păstorul cel bun, sufletul și-l pune pentru oile sale.«

Noi ne-am dat să cinstim fețele sfințite și când vorbim cu un preot să luăm pălăria din cap, dar să nu creadă nimenea, că nu ne e răcaz atunci, când vedem că jidovul, care ne otrăvește cu beuturile lor și nu-i milă de sărăcia noastră, vă zice »mă popă« și »servus vlágyica nost!«

Oare cu cât e mai cinstit jidovul, care acum 10—20 ani a venit cu zdrențe în sat, decât șubașul cel umilit și petecos, care e silit să mănecă mălaiu, că pânea trebuie să o deie domnilor!?

Notarășul a zis către un jidov când a venit părintele la vot, că »ez a mi papunk«. Mi-a fost cam jînău pe vorba asta, că n'am înțeles chiar bine ce înseamnă și am întreat pe învățătorul nostru și el mi-a spus. Așa m'am simțit după ce mi-a spus, ca și când mi-ar fi băgat cuțitu în inimă. Străinu să poartă zice, ceace noi doară nu putem să zicem cu toate că de pe spatele noastre trăiește. Oare agrișenii n'o văd și n'o simțesc aceasta? Și oare domni preoți nu se tem, că într'o bună dimineață se vor trezi, că turma li-e înjumătățită?!

Dacă cred domni din Agriș că străinii le sunt buni prieteni, atunci să-și aducă aminte de purtarea iubitului lor prietin Gregus, notarăș tipat, care când se cetea numele iubitului nostru deputat, făcea larmă și tot într'una zicea: »Csicsónénak három lánnya« și multe altele cu gând să căsnească și să se smintească cei ce luau în seamă voturile, și nici la admonierea președintelui n'a vrut să tacă. Și când un alegător din Gașă i-a zis să tacă, a sărit asupra lui cu gura mare și l-a suduit, și era gata să se bată laolaltă, norocu a fost că paurele nostru a fost mai cu minte decât domnu și a tăcut, a lăsat să-l suduie domnu cum i-a plăcut. Vedeți dară dlor preoți, ce prieteni aveți și cât de tare vă iubesc, că nici nu vă bagă în seamă; bagseamă ei știu că dv. nu vă supărați pentru ei umblă să ne împiedece la toate lucrările noastre... Dar las', că peste 3 ani iară avem alegeri și atunci vom vedea, că cum v'o ajută prietini cei buni ai dv.

Vă temeți dlor preoți, că vă scăpătați dela osul de ros — congrua — de vă depărtați așa tare de noi?! Că și părintele Drăgucea, la darea de seamă a deputatului n'a vrut să vină cu noi pe jos, ci a venit cu notarul, s'a temut că-l vede fibirău ș'apoi n'o avea os să roadă. Părintele Terebenț deși are familie grea și odată i-a detras congrua pentru o vorbire, totuș stă cu noi la rudă. Oare dacă n'o fi congruă, ce o fi atunci? Veți peri?

Doamne multe-s păcatele noastre, și mult o până le vom ispăși. Gașă, 1907. I. Boar, econom.

Este vorba de alegerea la congregație.

Este știut că vrednicii noștri deputați și vacanța din anul acesta au folosit-o pentru luminarea neamului. Cred că nu exagerez când afirm că între cei dintăiu a fost Magn. Dl Vasile Goldiș, care a cutreerat întreg cercul până în creerii munților pela Slatina, Roșia etc. Și a făcut-o asta în vederea alegerilor la congregație care erau în prag. Pretutindenea a însuflețit poporul cum numai Magnificența Sa știe. Dar ironie a sorții: tocmai în cercul Magnificenței Sale a fost dat să cadă total lista națională în urma purtării detestabile a unor preținși conducători.

Acum să trec la mărturisirea faptelor părintelui Vesa, fapte, cari sunt identice cu a multor preoți.

Când a venit notarul în comuna noastră (Roșia) ca să corteșiască a venit cu doamnă cu tot și a descins deadreptul la casa ospitalieră a părintelui Vesa unde au benchetuit împreună până la mezul nopții.

După ce a corteșit notarul cum numai ei știu să corteșiască, eu am reținut poporul ca să re-duc la adevărată valoare promisiunile acestuia și am delegat din mulțime doi oameni ca să invite și pe părintele la sfătuirile noastre. Părintelui i-a

fost mai dragă preținia notarului (evreu) decât turma ce o păstorește și așa n'a venit. În ziua alegerii a venit apoi să-și spele cinstita-i față, pe care într'adevăr i-a spălat-o fără săpun delegatul clubului național: dr. Alex. Maria. Nici în ziua alegerii n'a avut timp să se ocupe de alegere, el a plecat în afaceri personale la Zam.

Și acum auzi lume: După ce a vorbit deputatul cercului în adunări publice, după ce a conferat cu el deputatul personal, după ce s'a făcut de știre cu doba în comună, după ce am trimis după el doi delegați, spune că el n'a avut nici o știre!

Aha, acuma înțeleg părintele. Ai așteptat să ne proșternem cu toții înaintea sfinției tale. Ai așteptat să vină Magn. Sa deputatul să te roage personal. Ai așteptat mai presus de toate să-ți vină sutuța de zloți în chimir.

Le-ai știut toate părinte. Dar ai gândit să fie și curechiul întreg și capra sătulă. Și ai crezut mai ales că vei îmbăta de astădată lumea cu apă rece.

La toate acestea părinte noi am fost așteptați. N'am fost însă așteptați ca așa brusc să dee cu piciorul o față sfințită în partidul național. Dacă însă ai făcut greșala aceasta, nu ne așteptam să scornești scuze așa de compromițătoare pentru însuș Sfinția Ta. Dar în urmă ne mângăiem: la astfel de scuze trebuie fețe ca ale Sfinției Tale! Roșia, 8 Nov. 1907. Iosif Stanca, inv.

Din Bihor.

Din cercul Curețele. Pretorele Tempelean Dezsó eroul zilei din 24 Octomvrie a. c. Publicul cetitor este prea îndătinat cu cetirea nedreptăților săvârșite din partea administrațiunii; dar când slujbașii români, crescuți cu prescură românească și cu stipendii, întrec pe străini în săvârșirea nedreptăților, te pune în mirare și mâhnire nemărginită; acel slujbaș e Tempelean Dezsó, care acuma și limba maicei sale a uitat-o, ba ce e mai mult, prin săvârșirea de nedreptăți pe conta națiunii voiește a să susțina în postul ce-l are. Eu zic și cu mine toată suflarea românească: că cel ce are lipsă să fie slujbaș, să-și câștige post prin vrednicie, iar nu prin asuprirea neamului său ori prin lăpădarea limbei maicei sale.

Eroul zilei, Tempelean Dezsó, ca comisar la alegerea de membri a împărțit alegătorii în două tabere. Tabera care eră destinată pentru dînsul și colegul său Erssey au dus-o în ocolul notarășiei, iar tabera noastră care eră pe partea domnilor Dr. Ioan Iacob, avocat și Alexa Ardelean din Beiuș, a postat-o în stradă, și așa erau de despărțiți alegătorii de nici că se puteau vedea unii pe alții.

La 9 ore comisarul Tempelean Dezsó se prezintă la tabera noastră în stradă, însoțit de un scrietoraș ungar, și prin o vorbire unguerească a declarat alegerea de deschisă, provocând pe alegători să-și aleagă din sinul lor bărbații de încredere, și postat fiind scrietorașul ungar, care nici nu e alegător — în fața comisarului Tempelean Dezsó, desfăcu o țidulică și cetește numele bărbaților de încredere: câțiva jidani și un român fără carte. Inzadar a cerut poporul ca să li spună românește, că numai atâta a zis tot unguerește că el vorbește în limba oficioasă (pfui!)

Se duse la dînsul o deputațiune din persoanele Dr. Popoviciu, Dr. Iacob, advocați, Lazar Popoviciu, preot în Saca și Ioan Dan din Budureasa pentruca să ne alegem și din partea noastră doi bărbați de încredere, dar nici că a ascultat dreapta cerere a susnumiților, ba în mod necuviincios a respins comisia vorbind numai unguerește cu dînsii.

Văzând noi volnicia dînsului, ne-am decis ca să părăsim locul de alegere și poporul indignat s'a îndepărtat care încotro.

Deși eram noi în majoritate totuși am fi rămas în minoritate și am fi pățit-o și noi precum s'a întâmplat la Bunțești, și ne-am îndepărtat dela alegere cu aceea hotărîre, ca să apelăm la forurile competente, unde vom arăta »hârnicia« comisarului Dezsó.

La acest cerc aparțin 16 comune curat românești, dintre cari numai comuna Cabești s'a purtat scandalos în frunte cu notarul, Iosif Pap, cassar și popa Tempelean tată lui Dezsó.

Dintre preoți a luat parte și s'au purtat cinstit următorii: Simion Sabo, preot în Meziad, Lazar Popoviciu, preot în Saca, Nicolae Popovici, preot

în Budureasa, Georgiu Roman, preot în Nimuești Flore Goina, preot în Mizieș; dintre învățătorii numai Iustin Popoviciu din Meziad, ceilalți preoți și învățători nu au luat parte la alegere.

De astădată numai atâta. P.

Alegerile pentru comitat. După cum s'a fost scris într'un număr trecut, din 77 membri ce s'ar fi putut alege, alesu-s'au numai 17 pentru a lua parte la adunarea comitatului în numele poporului român.

Cauzele care au pricinuit acest succes nu tocmai dintre cele mai norocoase, deși multe și felurite, toate se pot reduce, toate au izvorit din sinul celor două tabere, — cari alcătuiesc neamul nostru — al cărturarilor și al țărănilor. Îndesebi însă cărturarii — domnii — sunt cei cari mai vârtos pot fi învinuiți pentru acest nesucces. Și pentru ce?

Pentru că datorită cărturarilor, ca cei anume prin soarte aleși de a sta în fruntea unui neam, este deoparte a-l călăuzi pe cărări netede spre hotarul unui trai tihnit și încât se poate ferit de mari zguduiele, unde lucrând în bună păciuire se poate afirma, își poate dovedi mândria ca neam, iar de altă parte datori sunt a-i apăra din răspuțeri în toată vremea, când în mersul pe această cale, atac vrăjmaș i-ar întâmpina. Și aceasta să se facă cu atât mai vârtos, cu cât o clipă dacă se perde din vremea apărării, se pătește ca trândavul, care își lasă sabia, ca rugina să i-o necinstească, cu care apoi — la caz de trebuință — mîncată fiind de rugină, nu mai poate tăia, spre a-și apăra viața.

Și cu durere trebuie să mărturisim, că cărturarii noștri, atinși au fost de rugina nepăsării, așa că venind vremea de apărare, ascuțitul armei tâmpit de această rugină, s'a dovedit de neputincioasă, prin urmare vrășmașii în multe locuri ușor au putut răzbi printre aceste arme ruginoase.

Crezut-au cărturarii noștri — în multe locuri — de ajuns, a trimite oarecum în formă de poruncă, vrerea lor de a fi aleși, așteptând apoi cu mânie în sin, ca rezultatul alegerii cu capuri plecate și smerenie să li-se aducă la cunoștință, că ei sunt aleși adecă. Curat zicala cea cu »să-i zboare puțul fript în gură«.

Au nesocotit duhul vremii, care nu mai vrea să sufere porunca, ci așteaptă lumina minții și a sufletului, și nefiind aprinsă această lumină, voitorii de rău cu lumina mohorâtă a minciunii și mituirii condus-au pe căi rătăcite și cărări încalcite pe cei cărora nu li-s'a arătat drumul spre mântuire.

Nepăsarea este deci în genere păcatul care bântuie în toate clasele cărturărimei noastre. Făgăduim însă, cât mai în grabă ne vom cuprinde mai amănunțit și cu celelalte păcate ce învalue cărturărimea clasă de clasă osebite.

Țăranii noștri asemenea nu sunt scutiți de păcat. Bagseamă, »dela cap se impute peștele«, și apoi se strică până în capăt. Și sunt vinovați mai dinadins de păcatul nepriceperii, mai bine zis de a vrea, a se preface, a nu pricepe. Căci omul poate fi nepriceput, fără a fi păcătos, până ce n'a avut prilej să cunoască, să se convingă despre firea cutărui lucru, dar din clipa ce i-se dă acest prilej, din clipa ce i-se tâlmăcește firea, i-se arată, dovedește laturea bună și rea a lucrului, dacă totuși după acestea știind ce-i binele și ce-i răul, alege pe ăst din urmă, prefăcându-se a nu pricepe, — păcătuiește.

Trbuie să priceapă în sfârșit țăranul nostru că treaba, pentru care i-se făgăduiește orice fel de mită, aceea nu-i treabă bună, căci dacă îi și dă astăzi câțiva cruceri, pălincă sau alte cele, pe altă cale te trage după el, plătește el acești crețari, sau această pălincă însuțit, căci să nu creadă nici unul, că de dragul obrazului cutărui și cutare i-se dă și i-se făgăduiesc acestea, nu, ci numai pentruca cu ajutorul voturilor lor să ajungă la Domnie, că apoi ajuns odată lasă după el, că te știe el învăț și jucă, așa că bine de-ți va rămâne cămeșa.

Trbuie să se învețe însfârșit țăranul nostru, să deie crezământ numai la oameni rupți din sinul lui, pe cari îi cunoaște din fir în păr, despre care știe că le cunoaște durerile și nevoile, și despre care e convins că unde poate și dacă poate, nu-l va jucă ci ajută.

Trbuie să știe țăranul nostru că și în vinele noastre a cărturarilor clocotește strămoșască iubire de ai noștri, strămoșeasca mândrie de viață, și că pentru aceea suntem rânduiți, ca pe ei ca

și pe ai noștri, să-i ajutăm și de rele încât se poate să-i ferim.

Să se desbare deci țăranul nostru de acest păcat, să se apropie mai cu drag de cărturarul de aceeași viață cu el, și atunci toate treburile spre bine vor începe a se îndruma. Țăranul de braț cu cărturarul, iată taina dezlegării unui trai mai tihnit. Împreună să învețe dela sfintele moaște strămoșești cum se iubește țara și neamul, limba și obiceiurile, și atunci orice atac, cu țarie va înfruntă. Săcădatanul.

De peste săptămână.

Altă jertfă. — Procese cu grămada. — Suferințele slovacilor.

Care va se zică jandarmii urmează a-și face de cap: stâng viețile, cași când ar fi vorba să stângi lumina și să te culci! La 6 Noembrie un selbatic dintre cei cu pana de cocoș străpunse cu baioneta pe un țăran român din Tersig (lângă Satulung-Chioran) pentruca acesta se așezase în prag și spusese jucuțului să-i ducă în dare cai și vacă, ori ce-o vrea din grajd, dar să nu i ia perina de sub căpătăul copilașilor și a nevastei bolnave, și peste tot, să nu între în casă pentru a speria pe cei plâpânzi... Nenorocitul de român vrând să cruțe pe cei scumpi lui, a căzut jertfă sălbătăciei cumplite a jandarmului...

Nădăjduim că dnii deputați vor chema la răspundere pe ministrul Andrassy, sub care se săvârșesc atâtea cruzimi.

Redactorul nostru responsabil dl Ioan N. Iova a primit citație să fie la Oradia pe ziua de 19 Noembrie, când se va hotărî darea d-sale în judecată pentru articolul »Un dușman al culturii... Eră vorba de ministrul Andrassy, care n'a voit să dea îngăduință ca cei din fruntea Asociațiunii să strângă bani dela români (cine-o vrea să dea) pentru a ridica în Sibiu o casă pe seama copiilor săraci, cari umblă acolo la școală și în lipsă de bani, trăesc numai Dumnezeu știe în câtă suferință. Se înțelege: »Tribuna« nu putea să laude pe Andrassy, care dă milioane societăților ungurești din hani țării, deci și ai noștri, dar pe noi ne oprește să strângem bănișor cu bănișor, pentru a peteci biata noastră sărăcie. Și pentru asta dl Iova, fără îndoială, va da față cu domnii jurați...

Va da față a doua oară, căci întâia oară are să răspundă în ziua de 20 Noembrie, când se pertractează procesul pentru publicarea în »Tribuna« a cuvintelor de frăție ce românii din Viena au trimis dlui deputat Vaida pentru bărbăția cu care apăra în dietă neamul românesc.

Iese acum din temniță dl Avram Indreica; procurorul din Oradia ține deci să nu rămână locul gol, ci să meargă acolo alt redactor al nostru.

De altfel și la curtea cu jurați din Cluj se petrec aceleași lucruri. Nici procurorul de acolo nu se lasă mai pe jos decât cel dela Oradia.

Pe ieri a fost chemat la judecată marele nostru poet Oct. Goga.

La 19 Noembrie se ține pertractare în Sibiu, pentru patru articole din »Țara Noastră«, după cum chemat a fost la poliție și dl Oct. Tăslăuanu pentru niște notițe nevinovate ce a publicat în Luceafărul.

A scrie, însemnează pentru noi românii a nu avea pace și odihnă decât cel mult în — Seghedin!

Numai slovacii mai pătesc astfel. Dupăce că la Cernova fură împușcați ca niște câni turbați, fără milă, dupăce că 50 copii își plâng părinții, acum mai ajung prin temniță și cei scăpați teferi, 18 înși sunt deja în arest și acum se face carte de judecată împotriva altor mulți, pentruca vezi

Doamne, ei ar fi pregătit rescoală, fiind îndemnați la asta de — fruntași!

Așa aduc adecă vestea foile maghiare. Iar ceice spun aceste invinuirii sunt știți cine? fibirăul Pereszlyenyi care a dat poruncă jandarmilor să tragă în carne vie, și strajameșterul de jandarmi Samuel, care a tras și el în slovaci ca și când ar fi fost la vânat...

Intocmai ca la Șepreuș: și în procesul românilor împușcați la Șepreuș cei scăpați cu viața, (dupăce unii au fost spintecați de glonț și baionetă și în câte două locuri) — au ajuns osândiți în virtutea mărturiilor jandarmilor, cari au tras în ei și pe alți 7 înși i-au omorât... Numai e: Turcul te bate, turcul te judecă, ci jandarmul te omoară și el bagă în temniță și pe cei scăpați cu viața.

Dreptate, nu glumă.

Din străinătate.

Hearst, faimosul politician socialist, proprietarul a cinci ziare mari, fost candidat la funcția de primar al New-Yorkului și de guvernator al acestui stat, a fost criticat aspru, de curând, de către corespondentul ziarului »Times« în Statele-Unite.

Intr'una din depeșile sale din urmă, acesta spune că Hearst, cu ziarul său »New-York American«, e cel mai responsabil dintre toți americanii, de războiul ispano-american și că atitudinea acestei prese ar putea împinge Statele-Unite la un războiu cu Japonia.

Hearst a răspuns foarte aspru, într'o depeșă trimisă ziarului »Times«, zicând că Spania însăși a fost răspunzătoare de războiul din 1898; că, dacă un nou războiu se impune unei națiuni așa de pașnice ca națiunea americană, Japonia va fi răspunzătoare și că ea va fi împinsă poate la acest războiu prin spriginul și încurajarea secretă a Angliei.

»Americani — spune Hearst — au înțeles totdeauna foarte bine care este adevărata atitudine a Angliei față de Statele-Unite, cu toate protestările de prietenie«.

Hearst termină denunțând influințele secrete și actele perfide ale Angliei »dușmana noastră istorică« și declarând că orice patriot american aprobă trimiterea de către președintele Roosevelt a unei escadre cuirasate în Pacific.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Noembrie n. 1907.

— Știre redacțională. Dl Sever Bocu, redactorul nostru, s'a întors azi în Arad, unde și-a luat obișnuita activitate în redacția »Tribunei«.

Kossuth dăscălit. Deputatul kossuthist Uray Imre adresează lui Kossuth o scrisoare deschisă unde-i amintește discursurile lui radicale și-l acuză de necredință de principii. Scrisoarea scrisă într'un ton aspru, face multă senzație.

— Pungășile dela o societate de maghiarizare. Arătasem la timpul său acuzele ce s'au ridicat împotriva societății de maghiarizare DMKE (»Societatea culturală ungurească din sudul Ungariei«). Se spune că din toate marile venituri și subvenții de stat ce societatea primește, nici un ban nu se cheltuiește pentru scopuri »culturale« (de maghiarizare) ci toți banii au fost înghițiți de lefuri și apunamente date funcționarilor.

Ieri comitetul societății și a ținut adunarea la Seghedin. Președintele Rónay Jenő fost fișpan de Torontal și Gallovich Jenő secretarul și au dat dimisia, căci jurisconsultul societății dr. Pisztor Egon a spus următoarele:

»Direcțiunea ar avea datoria să pornească imediat procese de calomnie ziarelor, cari au făcut destăinuirile asupra societății. Eu însă dau so-

cietății sfatul de a renunța la ideea asta de-a rece toate acuzele ridicate împotriva ei sunt drepte și pot fi dovedite de adversari.

Să dorim succes deplin și progrese pe calea aceasta dlor șoviniști.

— **Convenire socială în Arad.** Sâmbătă în 16 l. c. seara la 8 ore tinerimea românească din Arad va ațanța o convenire socială în sala cea mare a ospătării »Milenium«. După o cină comună va urmă dans. Invitări speciale nu se trimit și societatea românească din Arad este deci invitată pe calea aceasta de a se prezintă cât mai număroasă.

— **Logodnă.** Anunțăm cu plăcere logodna dlui Nicolae Sulică, profesor în Brașov cu d-șoara Valeria Găvrus din Satulungul Săcelelor.

— **Nou avocat român.** Dl Dr. Enea Papiu a făcut examenul de avocat (censura) la tabla regească din Murăș-Oșorhei.
Felicitările noastre!

— **Vreme curioasă.** Cu toate că suntem în pragul iernii, totuși azi noapte pe la orele 11 în jurul orașului nostru a căzut o ploale mare, împreună cu fulgere și trăsnete ca în mijlocul verii. Sunt semne aceste, că vom avea o iarnă moderată.

— **Te omor, căne de ungar!** Un ziar ungurec de senzație povestește cu multe amănunte scenele ce s'ar fi petrecut la Tinea între avocatul român Dr. Iustin Pop și un negustor ungar din Seghedin anume Szemző.

— **Te omor, căne de ungar!** ar fi strigat dl Iustin Pop și l-ar fi rânit la cap. Este mai mult ca sigur că lucrurile s'au petrecut tocmai invers decum le povestește ziarul setos de scandaluri. Dovadă faptul că negustorul a tras un foc de revolver rânindu-l pe dl Pop la braț, în vreme ce dînsul n'avea nici o armă.

Dacă dînsul însă a pus la locul său pe vre-un ungar obraznic, bine a făcut!

— **Nenorocirea din Oradea.** Am dat în numărul nostru de ieri știrea, că în Oradea mare surpându-se o casă mare, a îngropat sub ruine zece oameni. Iată câteva amănunte: Pe strada Kossuth stă o casă mare, de curând terminată, a cărei interior însă nu eră gata. Se lucra încă acolo. Deși inginerul arhitect știa că a zidit casa slab și în noaptea precedentă auzise cum pârăiesc bârnela, a lăsat a doua zi să înceapă lucrul. La orele opt și jumătate, Marți dimineața partea din mijloc a casei, cu coperiș și toate cele trei tavani (era o casă cu două etaje, mare) s'a surpat. La început se credea că au murit sub ruine vre-o 20 de oameni. Lucrarea de salvare s'a făcut încet și prost. Dacă se făcea imediat și cu puteri destule, se mai puteau salva mulți. S'a scos de sub mormanul teribil de cărămizi, grinzi, bucăți de lemn, etc. până acum 15 morți și 2 răniți. Lucrările de salvare nu sunt terminate.

— **Ucișorul fără voie.** George Mihai din Radna veche a împușcat mai dănnăzi noaptea în pădure pe un muncitor anume Ioan Lougauer, luându-l drept un urs. Ucișorul și ucisul au fost prieteni buni. Șapte copii orfani și o nevastă deplâng pe nenorocitul Lougauer. Mihai s'a prezentat de bună voie judecătoriei, ca orice om care, (știe) în astfel de împrejurări, este pătruns de nevinovăția sa.

— **Acasă.** »Drapelul« serie: Ieri, Luni, seara ne-a sosit al doilea din întemnițării noastre, dl Dr. Corneliu Jurca, implinindu-și în temnița statului din Seghedin osândă de 8 luni câtă i-s'a măsurat pentru articolii »De mortuis« publicați în Septembrie 1904 în ziarul nostru. Un număr mare de prieteni, soți de luptă și aderenți i-au ieșit în cale spre întimpănare la gară. Poliția noastră a avut de astădată bunul simț de a nu se prezenta la fața locului. Ordinea și liniștea n'a fost prin nimic turburată. Cordiala revedere a fost mișcătoare. Mare ne-a fost bucuria văzând pe iubitul nostru soț de muncă și jertfă voinic, neînfrânt și în plină putere. Ne-a adus știri bune și dela al treilea, dela diaconul nostru Mihail Gașpar, care mai are 19 zile de petrecut la Seghedin. În dimineața zilei de 1 Decembrie st. n. va fi și el liber. În lung șir — bărbați, femei, tineri, bătrâni și copii — am petrecut pe cel pus în libertate până la locuința sa din strada Timi-

șorei. Aici apoi s'a resfirat mulțimea fără nici un incident.

Bine ai venit iubite acasă, în mijlocul alor tăi, cari cu mult dor te-au așteptat și a căror dragoste nefătărită să-ți fie mângăere pentru cele ce ai suferit!

— **Din Valea Hășdății** primim următoarele: În comuna Muerău s'au întâmplat în 29 Oct. un foc groaznic, care în câteva minute a prefăcut în cenușe case și tot ce au avut cincioameni dintre cei cu stare mai bună. Toți au fost asigurați, dar bucatele și nutrețul nu. Focul a fost pus de un om fără inimă și suflet.

Peste comuna aceasta au trecut multe păcate și anume: În anul 1890 tot hotarul l-a bătut grindina, în 1891 asemenea, în 1892 au perit toate oile de călbază, în 1896 iarăș au ars cei mai cu stare vre-o 17—18 oameni. Din lipsă de conducători s'au rătăcit oamenii, își aprind unii altora fânul și bucatele pe câmp, chiar preotului Micu i-au bătut casa cu pietri mai de multe-ori, i-au aprins fânul și bucatele pe câmp. (Destul de trist și de ticălos lucru! Red.).

— **Necroloage.** Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor prietenilor și cunoscuților încetarea din viață a mult iubitelui nostru fiu, frate și nepot Voicu student în Arad, în etate de 10 ani, după scurte suferințe, întâmplată în 3 Noembrie a. c. Remășițele pământești ale decedatului s'a așezat spre vecinica odihnă în cimiterul gr. or. d'n Ostrov.

Pe reposatul îl deplâng, Iulian Popescu, preot și soția Valeria născută Cosma ca părinți, Ionel stud. gimn. ca frate, Teodor Cosma comerciant și Ambrosie Popescu preot ca moși; — Aurel Popa preot și soția Elena născ. Popescu, Marian Tempea preot și soția Cornelia născ. Cosma, Dimitrie Maci preot și soția Aurelia născ. Cosma, ca unchi și mătușe.

— **Subscriții cu inima frântă de durere** anunțăm, cumcă iubitul nostru tată și bunic Iosif Petroviciu paroh ort. român în Tala, în 71. c. seara la 10 ore a repausat în Domnul în etate de 86 ani — și 61 ani a preoției. Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă în 27 Octomvrie v. (9 Noembrie n.) la 10 ore nainte de ameză, în cimiterul din Tala. Să-i fie somnul lin! Terenție Petrovici, preot ca fiu, Iulia mărit. Mageriu, I. Cezar Petroviciu, stud. în teologie, Alesandrina Petroviciu, Ana Petroviciu, Trăian Petroviciu, stud. în gimnaziu, ca nepoți, Leontin Genodie Lazarescu, ca strănepot.

— **Un învățător slab.** *Onorată Redacțiune,* În luna trecută am avut conferința învățătorilor în comuna Sudrici, după ce ne-am adunat toți învățătorii în comună, am mers și am intrat în sala de învățământ, am întrebat pe un copil, »cum te cheamă pe tine?« Spre cea mai mare mirare mi-a răspuns: »Engem hivnak Szudrigán Vazul«. I am zis: »Nu te înțeleg, scrie mi pe tablă«. Copilul a scris: »Engem hivnak Szudrigán Vazul«. După aceea am stat în loc până m'am liniștit puțin și am gândit în mine: Doamne ce va fi cu națiunea românească, dacă va fi dată în mâna astorfel de luminători, cari în loc s'o lumineze, o întunecă mai tare, cari în loc s'o înalțe, o îngroapă în noroiu și mai tare. Oare ce va fi din școala aceasta, dacă și acum până nu a fost bazată pe ajutorul statului, ce va fi oare atunci, când va fi silită a recurge la ajutorul statului, atunci nu vom auzi limba românească în școală. Căutând mai departe, am aflat chiar și ziarul, condus tot în limba maghiară, nici un cuvânt românesc; în el numele copiilor cele frumoase românești au fost falsificate în ungurește și n'am văzut alta, decât numai János, Zoltán, Márton Vazul. N'avem ce, că școala este condusă de un învățător cu numele Gabor Popoviciu, care de micuț a fost crescut tot prin cancelariile notarilor și de mic a înrădăcinat în inima lui simțul »patriotic«, așa că și la alegerea lui Vasile Lucaciu de deputat, când am mers în comuna Sudrici a fugit și s'a ascuns de noi, și a corțesit contra noastră, temându-se căci va perde slujba de locuitor de matriculant care îi aduce venit la an de 15 cor., oare de ce poartă numele acest frumos de învățător. Slabă speranță avem cu un astfel de învățător. *Petru P. Mihuța, înv.*

— **Cel mai vechiu oraș.** Nu de mult s'a dat de urmele celui mai vechiu oraș de pe pământ. O expediție engleză a făcut săpături în ruinele dela Bisorga, aflătoare într'un pustiu nisi-

pos din Mesopotania centrală. S'a dat, chiar la suprafață, de zidurile unui turn, pe care o inscripție arată numele lui Dungi, pm care a trăit pe la 270 înainte de Hristos. Sub turn, alte pietri purtau inscripția Ur Gur (2800 a. Hr.); mai jos s'a găsit o monedă de aur cu numele Naram Sim (3700 a. Hr.); dedesubtul acestui strat erau clădiri din vremea lui Sergon (4500 a. Hr.). S'au mai găsit și alte obiecte interesante, între cari și o statuie întreagă de marmură, căreia i se atribuie o vechime de 4500 a. Hr., așa că e cea mai vechie statuie din lume.

— **Predarea diamantului Cullinan.** Delegația din Africa sudică a predat regelui Angliei din incidentul zilei sale onomastice diamantul Cullinan în valoare de douăzeci milioane de coroane. Cel mai mare diamant din lume a fost dus în Sandringham printr'o delegație compusă din Sir Richard Solomon, Francisc Hopnord și încă alți doi. Trenul special, care a sosit Duminică noaptea la orele 1 în Wolverton, a fost urmat de o trupă de detectivi. Societatea aici s'a scoborât din tren și se așezată într'o trăsură escortată de polițiști, au dus piatra nestimată în cetatea Sandringham. Delegația din Africa sudică, a fost condusă în salonul cel mare, unde îi aștepta regele Eduard cu regina Alexandra, cu membrii familiei regale și regina Spaniei. Aici Sir Richard Solomon l-a felicitat pe regele, și i-a predat în semnul loialității Africe de Sud, cea mai prețioasă nestimată din lume. Regele mulțumî darul și luă în mână diamantul, privind cu extras peatra scumpă, care umblă apoi din mână în mână. Cullinanul în privința mărimii întrece toate diamantele găsite până acum. Lungimea e de patru degete și jumătate, înălțimea și lățimea e de două degete și jumătate.

Greutatea totală e de 3025³/₄ carate sau 1.37 font englez, care după măsura noastră e o jumătate de kilogram. Diamantul extraordinar s'a găsit la anul 1905 în 25 Ianuarie în apropierea Pretoriei. Numele l-a primit dela prezidentul societății de mine din Africa sudică dela G. M. Culliman.

— **Evenimentul literar al zilei** privește pe un poet comic mort acum 2000 de ani. Într'un sat pierdut pe marginea Nilului s'a descoperit patru mari fragmente din comediiile lui Menandru care conține 180 piese, nu se posedă decât câteva dialoguri.

Ceeace este mai curios este faptul, că texturile găsite confirmă în tot gloria poetului grec pe care istoricii și literații de până azi o puneau înaintea lui Terențiu al Latinilor, bazați doar pe legendele rămase.

— **Kerekes Pál,** împletitorie de ciorapi cu mașina, Arad, Kossuth u. 66.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra piștrurilor, petelor de ficat, coșuri, milteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 79 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tónya Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Aduc la cunoștință,** mult on. public, că am deschis birtul »888«. Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii.* Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. *Un păhar 16 fileri, păhar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămân cu stimă **Répassy Pál.**

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drogheria lui Voitek și Weisz, Lugoș în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Teatru românesc în Sibiu.

Grupul de diletanți români din Sibiu, va da cu concursul artiștilor Z. Bârsan și dna, două reprezentanții teatrale, în sala cea mare din »Muzeul Asociațiunii«. Se va reprezenta:

Duminică în 4/17 Noemvrie a. c.

1. Un prieten.
2. Dela Nord la Sud.
3. Cânele și pisica, comedii într'un act localizate din italienește.

Mărti în 6/19 Noemvrie a. c.

1. Sacrificiul, dramă într'un act de R. Bracco.
2. Sărutarea, comedie într'un act de Banville.
3. Scânteia, comedie într'un act din franțuzește.

Credem, că de astădată publicul sibian, va da mai multă atenție acestor manifestațiuni culturale și artistice.

Economie.

Despre bănci.

În timpul din urmă s'a vorbit mult și s'a scris mult despre bănci și misiunea lor; s'a zis și bine și rău, s'au dat sfaturi și s'a hulit.

Di Gavril Todica în câteva articole obiective și instructive a scris în »Revista Economică«, dând sfaturi bune, numai de s'ar lua în samă și s'ar studia serios zisele lui. Căci un păcat mare purtăm noi românii, că se scrie mult, și de multe ori cu conștiință pentru cauză temeinică, dar ce folos, căci ce se scrie, nici nu se prea citește și nici nu li se dă atențiunea recerută, celor ce să scriu. Deci toate sunt numai vorbe, cari zboară și pier fără ca să lase ceva rezultate vizibile. Indiferentismul acesta e un ce dureros, care trebuie să ne dea mult de gândit.

Alții, cu mai puțină, cunoștiință de cauză, în loc de a da sfaturi binevoitoare și instructive, a-tribue toate năcazurile, sărăcia noastră, în cărca băncilor române, căci s'au prea înmulțit și poporul s'a îndatorat prea mult la ele.

Așa se vede, că aceștia, uită aceea sau nu știu, că noi românii proporțional nici nu avem destule bănci, cari să îndeplinească toate cererile de bani din partea clientelei române. Nu observă, că mai în tot locul unde este câte o bancă română, se susțin tot din clientela română și alte bănci străine. Să luăm centrele de-arândul, unde sunt bănci române și vom vedea, că în tot locul sunt cu droaia băncile streine.

Incepând cu Sibiu, Brașovul, Orăștie, Clujul, Dejul, Șimleul, Oradea, Aradul, Timișoara, Oravița Lugojul etc. Și câte centre sunt, ba pot zice înuturi întregi locuite de români, unde sunt bănci streine cu droaia și române nu sunt. Oare, acolo poporul nu e îndatorat și nu se folosește de creditele băncilor? Dar unde sunt cămătarii satelor?

Am asaltat și noi un teren de muncă, ne-am format niște redute modeste, cari și de altfel sunt spini în ochii străinilor; ne susținem o clasă inteligentă destul de mare în jurul lor și nu e bine, căci nu au lăsat străinilor fără milă, și fără teamă să despoaie poporul român.

Că nu sacrifică, băncile române destul pentru scopuri de binefaceri? Dar priviți bilanțurile băncilor străine și faceți o comparare. Vă veți convinge, ce diferență mare e între noi și ei. Noi cu venite mai neînsemnate, bagatele pot zice pe lângă ale lor și totuși mai mult sacrificăm pentru scopuri culturale.

Nu în mulțimea băncilor române, află sărăcirea și înglodarea în datorii a poporului nostru, căci pe acela sărăcitu-l-au, toți câți numai au putut, până când noi nu am putut avea nici o influință asupra lui.

De sine se înțelege, că datorință avem, să tindem a îmbunătăți soarta poporului, căutându-i și îndrumându-l la căi nouă de ocupațiune. Aflând izvoare nouă de producțiune, ar schimbă spre bine situația poporului român.

Are dreptate dl I. Lupaș în »Țara noastră« unde scrie: »Desbinările, învrăjbirile, râvna de câștig din partea unora trebuie să dispară« eu zic, că acele numai atunci vor dispărea, când fiecare, nu numai cei din jurul băncilor, vor fi pătrunși de simțul de datorință, ce trebuie să-l purtăm pentru fericirea, înaintarea și bunăstarea materială a poporului român.

Comerțul, industria îmbrătoșate, iată o altă țintă, la care să nizuim prin ajutorul băncilor.

Multe și grele probleme au de rezolvat băncile noastre și pentru ca să poată îndeplini reformele de consolidare ale poporului, trebuie în prima linie, să-și crească o clasă de oficanți absoluți, pregătiți pentru cariera de bancă, înzestrați cu cunoștiințe temeinice atât în știința de bancă, cât și în științele comerciale, în economia națională. Înzestrați cu cunoștiințe practice, trebuincioase poporului nostru.

Băncile să-și crească o clasă de oficanți independenți și gata la orice sacrificii.

O clasă de oficanți, care e conștientă că trăiește din popor și trebuie să lucreze și pentru popor.

Dacă vom avea o clasă de funcționari, independenți, înzestrați cu cunoștiințe largi, desigur și băncile noastre vor lua o altă direcție în activitatea lor.

La toate acestea trebuie timp, muncă serioasă și bunăvoință multă.

Sfaturi, cari să pătrundă la inimă!

Dl I. Lupaș în »Țara noastră«, a atins o chestie foarte însemnată și m'aș fi bucurat mult, dacă și-ar fi dat osteneală și ar fi cercetat cauzele.

E vorba de nepăsarea funcționarilor dela băncile române, față de problemele de înaintare ale poporului nostru, căci din 158 prelegeri populare, câte s'au ținut sub oblăduirea »Asociațiunii« abia 6 au fost rostite de către funcționari de bancă. Tot dreptul, că e o nepăsare. Dar oare peste tot la un popor de 3 milioane 158 prelegeri populare așa multe sunt?...

Uită așa se vede dl Lupaș, că oficanții de bancă iarna vara sunt încontinuu zi de zi ocupați — abstrăgând Duminica — dela 8 ore dimineața până la cel puțin 6 ore seara. Și aceea uită, că nici starea lor materială nu e ceva strălucită.

În tot cazul însă, dacă ar dispune de atâta timp liber, ca preoții, învățătorii, sau să zic profesorii ar ținea și ei mai multe prelegeri populare.

Când zi de zi ești ocupat și încă în muncă continuă și obositoare, nu-ți mai vine pofta de lucru!

Dar sperăm, că se vor schimba împrejurările, când vom vedea organizați funcționarii de bancă într'o reuniune.

Căci funcționarii băncilor române, trebuie să devină pionerii culturii poporului român și organizații lui pe terenul economic. V. Babi.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 13 Nov. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	25.52—25.54
Secară pe Apr.	23.82—23.84
Ovăș pe Apr.	17.24—17.26
Cucuruz pe Mai 1908	14.76—14.78

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	25.60—25.62
Secară pe Apr.	23.90—23.92
Ovăș pe Apr.	17.28—17.30
Cucuruz pe Mai 1908	14.78—14.80

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 80—25 K. 40 fil.
Din comitatul Albei — —	24 » 10—24 » 90 »
De Pesta — — — —	23 » 95—25 » 10 »
Bănățenesc — — — —	24 » —24 » 80 »
De Bacica — — — —	24 » 15—24 » 95 »
Săcară — — — —	22 » 50—22 » 75 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 90—16 » 10 »
» de cvalitatea II — —	15 » 70—15 » 90 »
Ovăș » » I — —	16 » —16 » 30 »
» » » II — —	» » — » » »
Cucuruz vechiu	» » — » » »
» nou	14 » 70—14 » 90 »

BIBLIOGRAFIE.

— A apărut Nr. 11 (Anul III) din »Economia«, foaie economică ilustrată, cu următorul cuprins: Lipsa de nutreț. Pomăritul. Informațiuni: Pădureji de vânzare din grădinile statului; Băncile populare din România; Curs de vilerit; Favor pentru transportul sămânței de sămănai; O deciziune meritorică în afacere economică; Distribuie de plante pentru plantațiuni silvice; Transportarea

cucuruzului nou; Pentru a combate lipsa de nutreț; Deciziune meritorică referitoare la falsificarea laptelui; etc. Varietăți număroase și de interes. — Acest număr al »Economiei« e bogat ilustrat. Foaia apare lunar în Caransebeș sub redacția magistrului silvanal Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an 4 cor., pe 1/2 an 2 cor. Pentru România 5 lei pe an.

— A apărut: *Ingrijirea vinului*, povește practice pentru micii vieri de Nicolae Simulescu; cu 20 figuri în text. Prețul 30 fileri plus 3 fil. porto.

Cuprinsul: 1. Culesul. 2. Tescuirea. 3. Treverele. 4. Rachiul de trevere. 5. Liuriul. 6. Părțile alcătuitoare ale mustului. 7. Prefacerea mustului în vin. 8. Vinul. 9. Indreptarea mustului și a vinului. 10. Boalele și scăderile vinului: a) Floarea; b) Oțătirea; c) Înăcrirea; d) Intinderea; e) Amărarea gustului; f) Perderea colorii; g) Coloarea vântă-brunetă; h) Mucezala; i) Miroso de bute; j) Gustul de fum; l) Miroso de ou stricat.

De vânzare la administrația revistei »Bunul Econom« în Orăștie (Szászváros și la autor în Mercurea (Szerdahely) comitatul Sibiu.

ANEMIA

o vindecă foarte repede Emulsiunea SCOTT și îndepărtează și slăbiciunea, indispoziția și depri-marea provenite din această boală. Buna reputație ce și-a câștigat-o Emulsiunea SCOTT mai ales în cazuri de

ANEMIE

se bazează pe aceea, că la prepararea acestui medicament se folosesc cele mai fine materii ce se pot procura cu bani, și cari s'au putut descoperi după experiențe de ani îndelungați și mai ales că prin prepararea lui SCOTT aceste materii sunt gustoase și ușor de digerat. Rezultatul acestora e acest preparat a cărui putere nutritivă e neîntrecută.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

Teodor Simoc, preot, Iteu. Publicăm cu plăcere orice chestie de interes obștesc, dela ori cine; cu atât mai osebit dela D-ta, om probat și prieten vechiu. Ce nu am publicat, sigur că nici n'am primit la redacție.

Petru Irhaș, Hălmașiu. Publicăm cu plăcere, dar populare (cuiese din popor).

Un binevoitor (ab. 1217). Blăstămății de acestea: când i-se sparge casa preotului și-i bătut cu pietri, numai spre rușinea comunei D-Voaștre ar fi. V'ar râde lumea! Dacă popa are păcate, este consistor, faceți arătare, dar nu vă luați de cap cu păstorul.

Petru Poliac alui Gavriil, Cermeiu. În România de lucru se va găsi numai la primăvară. Atunci și om da sfat ce să faci.

Poșta Administrației.

Ioan Boțioc, Vár Somkolyos. Am primit 2 cor ca abonament până la 1 Iulie 1907. Mai aveți 2 cor. de plătit pe 1907.

Iosif Ciucia recte Buică, Mircovăț. Am primit 5 cor. ca abonament până la 1 Oct. 1907. Mai ai 1 cor. de plătit pe 1907.

George Onea, Nădlac. Am primit 7 cor. ca abonament până la 1 Oct. 1908.

George Mangra, Saldobagi. D-ta ai plătit întreg abonamentul pe 1907.

Nestor Popa, Tinca. Abonamentul Dv. e achitat până la 1 Ianuarie 1908.

Ilie Brândaș, Kétegyháza. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Loc deschis.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1.40 cor.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele cunoscute până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1.40 cor,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József, apotecar ..

Szeged, Petöfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Găini de soi curat orpington, prăsilă din anul acesta și din anul trecut se vind în grabă din cauza strimtoarei de loc cu prețul dela 5 coroane, la **Ternyei Árpád**, Arad, str. Demeter nr. 92. La cumpărare în mare — preț redus.

HREAN

nobil, dulce se poate căpăta în cantitate mare. Calitate escelentă kgr. 70 fil., firul 70—75 deca

Clasa I.	>	60	>	>	40—45
> II.	>	50	>	>	25—30
> III.	>	40	>	>	18—20
> IV.	>	32	>	>	14—15
> V.	>	18	>	>	10—12

Din calitate amestecată, fire mai groase și mai subțiri, din rupturi kgr. 24 fil.

Comandele se pot face dela 5 kgr. în sus până la vagon, după comande de 20 cor. 10%, peste 500 cor. 15—20—25% reducere și se trimite porto franco, la dorință se trimite preț curent și detalieri

Biró Pál kertkaszasága, Debreczen.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpsec într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expedierea cât se poate de repede și punctual **pe postă și în provincie.**

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma

Váradyelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

VIND

Oltoiuri verzi de viță cu rădăcină

losă portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlan-kamenka, miia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-

portalis, miia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri

100 bucăți cu 60 cor.

Resch Mihály, Ujvidék.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din isvorele de acid carbonic din baia celebră Buziaș, pentru prepararea apigazoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul” e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ SZEN-SAV MÜVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață

l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de ei.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minutul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumeratele epistole de recunoștință și mulțămită, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

— Să ne ferim de imitațiuni. —

URAI JÁNOS

fotograful de curte al A. R. Archiducelui Iosif
 atelier modern

ARAD, Weitzer János-u. 3 szám.

Face tot felul de fotografii moderne.

„Platinatipie“ portrete mat, începând dela macart până la mărime naturală.

Tablouri celebre în „Oelographia“, după orice fotografii mici, se
 pot comanda în orice mărime.

Fotografii de copii după sistemul cel mai modern, cu jucării noi și foarte interesante.
 Pentru grupe, e recunoscut ca cel dintâi atelier în mărime.

Pentru sezonul de iarnă atelierul meu e bine încălzit!

Cu lămuriri și cu prețuri mo-
 derate serveste cu plăcere

Urai Janos,

Fotograf de curte al Alteței Sale Archiducele Iosif
 atelier modern.

ARAD, Weitzer János-u. 3 szám.

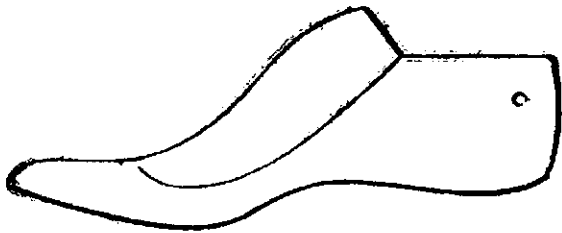
FONDAT IN ANUL 1890.

Prima și cea mai mare fondare industrială de calapoade (captă) pe Alföld a lui

Pless Sándor

fabrică de calapoade

Szeged, Brussell-körut nr. 30.

premiat în 1901 la Măcuș cu marele premiu și diplomă, Zenta în 1903 cu diplomă de onoare și medalie de aur, la Pancevoa în 1905 cu diploma și medalia de aur.

Face și ține în magazie tot felul de calapoade moderne,

din cel mai uscat lemn.

COMANDE din provincie se efectuează repede și prompt pe lângă cele mai moderate prețuri. — — — LISTA cu prețuri, se trimite gratis și franco.

In atențiunea proprietarilor de mașini agricole și mori!!

Mă angajez să fac tot felul de lucruri de măsur pentru mașini agricole și aranjări de mori, cu prețurile cele mai moderate.

Pentru lucruri în provincie mă duc ori unde în persoană.

Solicitând binevoitoarea încredere.

Sunt cu deosebită stimă:

KAMISITY SCH. JÁNOS,

măiestru de mașini agricole și mori.

UJVIDÉK, Temerin utca 36.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din Radnai-ut 22 (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa treiste pentru tovarne în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și executarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui

VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

TÖRÖK are noroc VEGINIC

E neîntrecut norocul care favorizează pe toți banca noastră care în timp scurt a plătit câștiguri de peste 32 milioane cor., on. noștri cumpărători; între acestea cele două câștiguri mai mari și adică:

de două ori marele premiu **600.000** coroane câștig principal

cel mai mare **400.000** cor. câștig principal,

mai departe 6 à 100.000, 4 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 5 à 60.000, mai multe 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de acestea nenumărate de 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 500 coroane și alte câștiguri.

Așadar recomandăm, ca la apropiata tragere să luați parte și să comandați la noi un los de noroc.

La loteria nouă maghiară a 21 în decurs de 5 luni

se va sorți suma enormă de **16 milioane 457.000** coroane.

In care zi a lunii v'ati născut?

Comandați la noi un număr de los, care e însemnat la ziua nașterii sau lângă aceea, care a fost părtaș a vre-unui eveniment.

Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului
1—	101493	7—	93181	12—	109698	17—	67841	22—	111015	27—	101429
2—	92717	8—	101499	13—	93401	18—	109677	23—	41795	28—	91425
3—	109701	9—	36818	14—	107392	19—	3071	24—	107395	29—	105033
4—	92156	10—	106749	15—	105328	20—	73010	25—	93186	30—	4689
5—	111057	11—	92701	16—	96990	21—	100923	26—	106118	31—	109840
6—	4938										

Prețurile plănuite ale losurilor de clasa I.:

$\frac{1}{8}$ los original 1 cor. 50 fil.; $\frac{1}{4}$ los original 3 cor. — fil.;
 $\frac{1}{2}$ „ „ 6 cor. — fil.; $\frac{1}{1}$ „ „ 12 cor. — fil.;

Losurile se trimit pe lângă rambursă sau prin trimiterea anticipativă a sumei. Planul oficios gratuit. Rugăm cât se poate de curând comanda pentru losurile originale, dar mai târziu până în 21 Noembrie a. c., să se trimită cu toată încrederea la noi, fiindcă losurile noastre de noroc sunt foarte căutate și trec repede și tragerea clasei I. va fi în 21 și 23 Noembrie a. c.

TÖRÖK A. és TSA

Bankház R.-T. Bpesten. Adresa de telegramă: Törökék Budapest.

Cel mai mare biou de losuri din țară.

Biourile loteriei noastre se află în: I. Centrala: Szervita-tér 3/a palatul nostru propriu. II. filială: Váci-körut 4/a. III. filială: Teréz-körut 46/a.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

G. P. PANTELIĆ in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

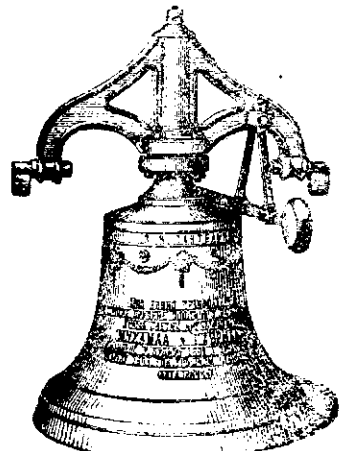
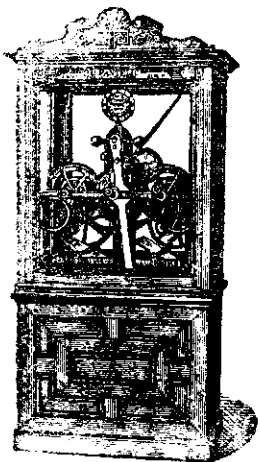
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

in **NEOPLANTA** (Neusatz, Ujvidék),
strada Dunării (Donau-Gasse).

Recomandă în binevoitoare atenție a prea onoraților Domni preoți și comane bisericesti magazinul său bogat de recvizite bisericesti, ca

feloane, steaguri, cruci, ripide, candelă, cadelnite, baldahine și icoane sante.

Posedăm cel mai mare deposit în obiecte bisericesti, și cu prețurile cele mai ieftine

Mare atelier pentru pregătirea de iconostase, tronuri, străni, amvoane, sfesnice dela simple până la cele mai scumpe.

Institut de auritură artistică pentru auritura de iconostase, tronuri, cadre și tot felul de ornamentică bisericască, cu prețurile cele mai avantajoase.

La cerere catalog ilustrat se trimite gratuit.

CUMPĂRĂTURI DE OCASIE!

Aduc la cunoștința on. public, că am cumpărat prăvălia de porcelanuri și sticlărie a Fraților Gebhart și din cauza greutăților mutărilor, toate articolele ce se află în magazin, precum sticlării, porcelanuri, lămpi, lustre de gaz și electrice, tot felul de articole de podoabă, tăcămuri de masă de alpaun și alpaca de argint, vase de tert din nickel ș. a.

le vând cu preț redus despre ce rog pe on. public să se convingă
Cu deosebită stimă:

Următorul Fraților Gebhart

RAUCH RAIMUND.

Prețuri ieftine!

Mobilierul prăvăliei e de vândut.

Inștințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și jur, că în locuința mea din strada Bercsényi, nr. 8 Arad efeptuesc tot felul de

planuri de zidărie

pe lângă prețurile cele mai reduse.

Insemnez că în urma praxeii mele continue de 32 ani, mă nizuiesc ca în totdeauna să câștig îndestulirea onoratului public doritor de a zidi. Nu sunt membrul nici unei societăți și tot felul de zidărie o efeptuesc cât mai curând.

Cerând sprijinirea, sunt cu profundă stimă:

Horváth József, măestru zidar.

Grósz Nagy Ferencz, farmacist

DEBRECZEN, str. Șaș nr. 8.

farmacia „Arany egyszarvu“.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voiește să scape de ori ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Király Balzsam

al cărui efect vindecător recunoscut și de medici.

1 sticlă mare 2 cor. 65 fil. cu îndrumare. 3 sticle mari 6 cor. 65 fil. cu îndrumare, porto franco cu rambursă.

Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament.

Numai există reumă!

MUSTAȚA E

FRUMOASĂ!

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătite din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Parfumuri de tot felul

cu 1, 2, și 3 cor. sticla.

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înapreste părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., e de ajuns pe un an întreg.

Mare depozit de medicamente speciale din țară

și streinătate, articole de lux, bandage etc. etc. etc.

CEL MAI SIGUR MIJLOC DE ÎNFRUMȘETARE e

Crema de față Fáy-féle Arcz-Crém

efectul e miraculos! Infrumșează, întinerește! Cel mai escelent mijloc contra pișturilor a petelor ficat și a tuturor necurătențiilor de față. Un borcan 1 coroană săpunul 1 coroană bucata. — — —

Depozit princ. de exped. Grósz Nagy Ferencz, farm. Debreczen.

FRATER és DÓMÖTÖR

cancelaria de arhitectură diplomată

ARAD, STRADA SALACZ GYULA NUMĂRUL 1.

Primește:

măsurarea, regularea, comasarea, parcelarea, orașelor, comunelor, și a domeniilor precum și tracirozarea, plănuierea și construcția terenurilor de pădure și industriale.

Specialiști:

în plănuierea și înființarea regulărei de ape și a apeductelor.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile
în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz
ARAD.

👁️ **Acuma a sosit** 👁️

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

≡ **Prețul unei sticle 2 coroane.** ≡

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

Incercat de atâtea ori cu succes.

≡ **Prețul unei sticle 80 fileri.** ≡

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Jucați acolo, unde e norocul cel mai mare la
≡ **banca Gaedicke** ≡
pentru că acolo de fapt până acuma au câștigat cele mai multe lozuri principale
și adică:

Premiul cel mai mare 600,000 de cor. cu numărul 62551

câștigul cel mai mare 400,000 de cor. cu numărul 11119. | câștigul cel mai mare 400,000 de cor. cu numărul 28916.
câștigul cel mai mare 400,000 de cor. cu numărul 19406. | câștigul cel mai mare 400,000 de cor. cu numărul 33464.
mai departe de 3 ori à 100,000, 90,000, 80,000, 70,000 de coroane, de 5 ori 60,000, 50,000, 40,000, 30,000,
25,000 coroane și de 10 ori 20,000 coroane.

Loteria de clasa I. cu concesiunea regală nr. XXI. tragerea primă va fi în

21 și 23 Noemvrie.

Să trag următoarele câștiguri principale: eventual 1 milion de cor. mai departe 600,000, 400,000, 200,000,
de 2 ori à 100,000, de 2 ori à 90,000, de 2 ori à 80,000, de 2 ori à 70,000, de 2 ori à 60,000 cor. etc. etc.

Prețul lozurilor:

<i>Intreg.</i>	<i>Jumătate.</i>	<i>Sfert.</i>	<i>Optime.</i>
12.—	6.—	3.—	1.50 cor.

Banca GAEDICKE, Comandele se pot face cu reîntoarcerea poștei.
Budapest, Kossuth Lajos-u. 11. sz.

IOAN MARTIN

• croitor bărbătesc •
ARAD, STRADA HUNYADI

Cu sosirea sezonului de toamnă recomand magazinul meu bine asortat cu

stofe de lână

din țară și străinătate, din cari confecționez hainele cele mai moderne și cu preț redus. O comandă de probă poate convinge pe ori și cine despre aceasta. Principiul meu este lucru frumos, modern și profit puțin. Solicit părtinirea binevoitoare.

IOAN MARTIN.

Prețul curent al cărnei.

Am onoarea a aduce la cunoștința on. public, că de la 1 Noembrie, în măcelăria mea am redus prețul cărnii așa d. e.

Carne de vită îngrășată:

1 klg. de carne de vită grasă partea dinainte 52 cr., klg. de carne de vită îngrășată partea dindărăt pentru supă 64 cr. 1 kg. carne de tocană 56—60 cr. 1 kg. de carne pentru friptură, antricoate, pulpa de snș, peele albă 72 cr.

Vițel bătrân:

1 klg. din partea dinainte 48—52 cr., 1 kg. dinapoi 64—68 cr.

Vițel tinăr:

1 klg. dinainte 72 cr., 1 klg. dinapoi 88 cr.

Carne de porc:

1 klg. 72—76 cr., 1 klg. din oatele 84 cr., 1 klg. de unsoare curată 70 cr., 1 klg. de slănină 70—76 cr. Solicitând binevoitorul concurs al on. publice rămân

ou
stimă: **Farkas György,**

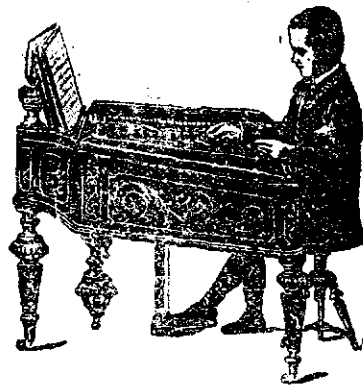
măcelar.

Forray-utca casa Kristyóry.

Lângă berăria Deutsch.

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

cimbale,

precum și

repararea tuturor instrumentelor

cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti

Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acoperimente pentru altar și obiecte pentru biserici de rital ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluviu, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperisuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

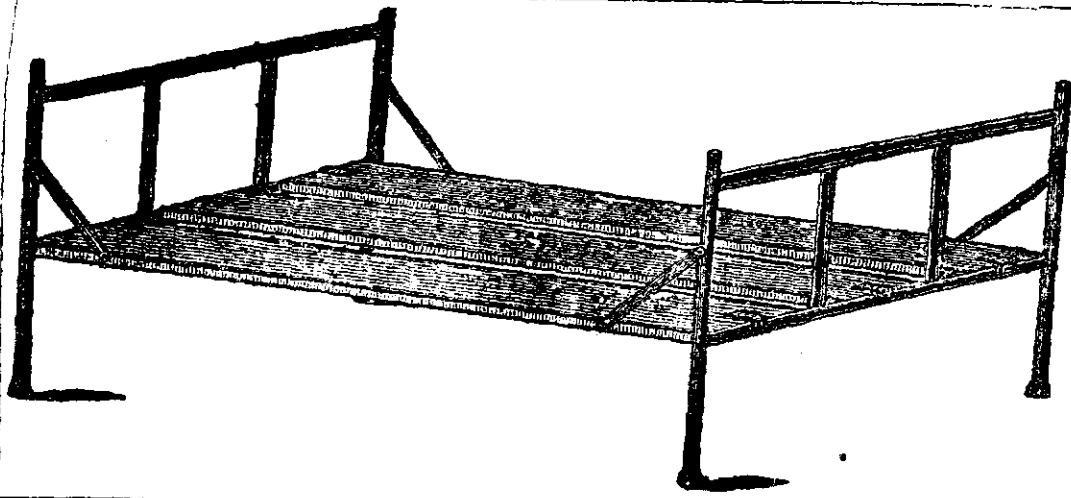
Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, culere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite colori și executare de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, cui se fac după măsură ieftin și curând.

Telefon 585.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială: **ARAD, Weitzer János-u. 13** (peste drum de poșta principală).
Cancelaria principală: **BUDAPEST** Baross-utca 46.

Primește tot felul

de lucrări de biurou în cadrul arhitecturii.

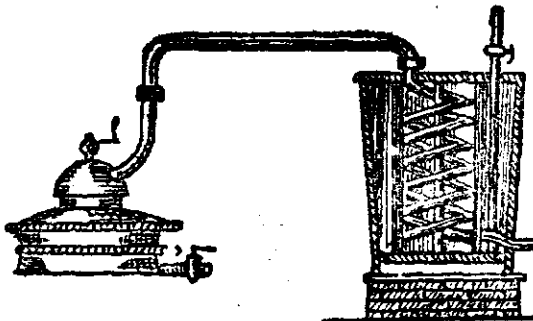
Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu. Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai ousant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆ, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Prima societate de credit funciar român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 20 Noiembrie s. v. 1907 ora 3 p. m. urmează a se ține licitație la sediul acestei Societăți, prin oferte închise fără drept de supralicitare, pentru arendarea moșiei „Dragomireștii din Deal”, din comuna Popești-Dragomirești, plasa Ciorogârla, județul Ilfov, depărtare de 15 kilometri de București.

Intinderea moșiei este peste 800 pogoane cultivabile.

Arendarea acestei moșii se face pe termen de 5 ani, cu începere dela 23 Aprilie 1908.

Garanția cerută la licitație este de lei 5000.

Condițiunile speciale pentru arendarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în orice zi de lucru între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de Societate, la care se găsesc alăturate condițiunile speciale de arendare.

Arendarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Diracțiunea.

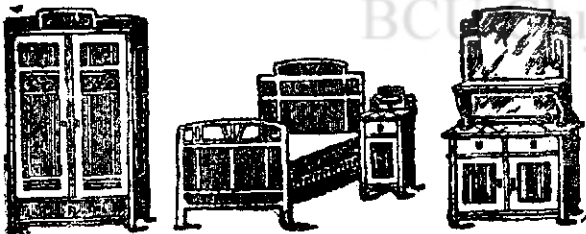
Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

În așteptarea comandelor, rămân cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Oravicza

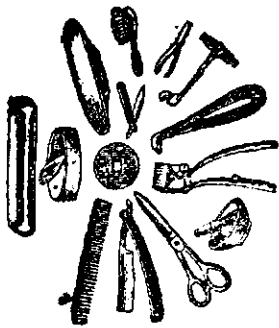
Pö-utca.

Tejnor János

Timișoara-Fabric, str. Andrásy 18.

P. T.

După 25 ani de activitate la firma Karl Koch, im permit a aduce la cunoștință, cumcă m'am, stabilitat însumi sub firma susnumită.

Recomand numai fabricate de clasa primă ca: cuțite de buzunar, briciuri de ras, foarfeci de oțel, instrumente chirurgice, tacâmuri, unelte de grădină, bantage; legăturile la curarea morburilor se efeptuește prin oameni esperți. Ciorapi de gumi, specialist pentru mâni artistice, picioare și alte aparate ortopedice, preservative, ascuțiri, reparaturi, nichelări se efeptuesc garanție de oameni esperți.

TEJNOR JANOS,

instrumentar chirurgic, cuțitar și convacar absolut.

Prăvălie nouă! **Fischer Mór** Prăvălie nouă!
ARAD

Piața Andrásy 20.
(Palatul Fischer Eliz.)

Magazin bogat asortat de cele mai bune

articole de porțelan

sticlă,

LĂMPI

RAME,

argintărie-china și alpacca
obiecte de lux și tacâmuri.

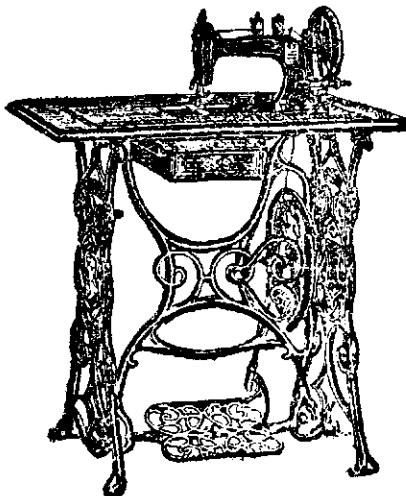
Jucării de copii. Păpuși.
TRUSOURI DE MIRESE.

Cel mai bun izvor pentru obiecte de ocazie și cadouri.

Rame din cele mai frumoase, se pregătesc repede și punctual.

Serviciu prompt și cu atenție!

Mașini de cusut Singer.

De tot noui cu 30 fl. și mai mult; expert reparate pentru familii și industrieși dela 12 fl. în sus le liferează pe lângă garanță.

Habán József, mechanist

Budapest, Almásy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —
Correspondență în limba maghiară, germană și slovacă.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim”, dulap de ghiață, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericeii izraelite)

După dorință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

In atențiunea

proprietarilor de pământ, notarilor, învățătorilor și a publicului călător!

In cafeneaua mea

„MOTOR“

Arad, str. Boros Béni (casa Vanicsek)

(în apropierea gării de motor), ori cine se poate distra plăcut — In toată ziua muzică.

Buffé rece și beuturi excelente.

Prețuri solide și serviciu punctual!

Deschis până dimineața.

Rugând sprijinul tuturor, sunt cu stimă:

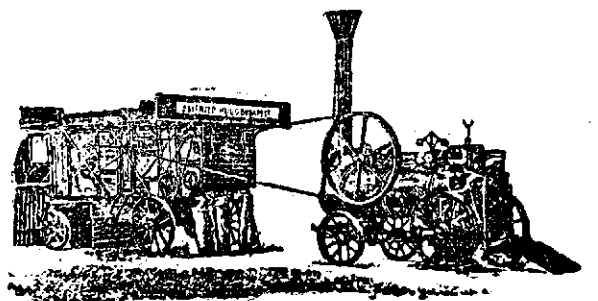
Lukács Fülöp Lajos,
cafegiu.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de diferite pieluri, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

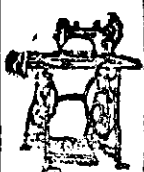
Provisiuni de mașini cu vapor
LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere se pot căpăta pe lângă condiții de plătere foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Dela mine se pot procura mașini de cusut, economice și biciclete

cu prețurile cele mai reduse și

pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparări se efeptuesc grabnic și punctual și în provință.

Falk Imre,

Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 30.
Széchenyi-tér 39.

